ANT

Haftalık Dergi • 14 Ekim 1969 • Sayı 146 • 125 Kuruş

SEÇİMDEN SONRA TÜRKİYE'Yİ BEKLEYEN TEHLİKELER

HAFTANIN NOTLARI

5 *ekim* | 6 *ekim* | 7 *ekim* | 8 *ekim*

TİP'e karşı tertip

■ Seçim öncesinde de egemen sınıflar çeşitli tertiplere başvurarak TİP'in seçim propagandalarını engellemek istemişlerdir. TİP Kastamonu İl Başkanı Murat Camuscu, Daday İlçesi'nde yaptığı konuşmadan sonra «Başbakana hakaret ettiği» iddiasıyla tutuklanmış, ancak duruşma sonunda tahliye edilmiştir. Kastamonu'nun Tosya İlçesi'nde düzenlenen açıkhava toplantısı da AP'lilerin saldırısına uğramış, bazı TİP'liler dövülmüş ve olaydan sonra saldırganlar için değil, aralarında il başkanının da bulunduğu dört TİP'li için soruşturma açılmıştır. Öte yandan, TİP adına radyo konuşması yapan Kemal Türkler ile Attila Aşut haklarında, «sınıf artı kin ve adavete tahrik ettikleri» iddiasıyla Ankara Savcılığı'nca soruşturma açılmıştır.

Uzlaşmaya doğru

■ Pekin - Moskova arasındaki buzların çözüleceğini ilk haber veren Zagrep ve Belgrad radyoları, Moskova muhabirlerinin güvenilir bir Sovyet kaynağına dayanarak bildirdiklerine göre, Çin ile Sovyetler Birliği arasında, sınırlar konusunda Pekin'de yapılacak görüşmelerin tarihi 20 Ekim olarak tesbit edilmiştir. Böylece bir süre önce Pekin'de yapılan Kosigin - Çu En Lay görüşmesinden sonra bir ileri adım daha atılmış olmaktadır.

Şehit Devrimciler Üniversite'de

Emperyalizme karşı savaşırken ölen Vedat Demircioğlu, Atalay Savaş, Mehmet Cantekin ve Taylan Özgür'ün adlarının üniversitedeki anfilere verilmesini isteyen devrimci gençler, üniversite duvarlarına bu öğrencilerin dev portrelerini asmışlar ve altına «Emperyalizme karşı dövüşüp öldüler» yazmışlardır. Ayrıca, İran'da kurşuna dizilen sekiz öğrencinin afişleri de, resimleriyle ve İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca yazılarıyla «İran devrimcilerinin Dramı» başlığıyla üniversiteye asılmıştır. Devrimci öğrenciler, geri bıraktırılmış ülkelerdeki devrimcilerin dramının bir benzerlik gösterdiğini, fakat artık bu duruma son verilmesini gerektiğini ifade etmek amacıyla bu afişleri astıklarını belirtmişlerdir. Ancak emperyalizmin uşakları ertesi gün bu afişleri indirmişlerdir. Öte yandan, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği'nin gerçek başkanı olan Şuayip Dilmen, üniversite bahçesinde yaptığı toplantıda, «Siyasi iktidarın öğrenciye ters düşen kişileri, birtakım oyunlarla öğrencinin temsilcisi gibi göstermesi sabrı taşırmaktadır. İÜTB konusunda da bu gayretlerini sürdürürlerse, doğacak olaylardan kendileri sorumludurlar» demiştir.

Doğan Nadi Öldü

Cumhuriyet Gazetesi sahip ve yazarlarından Doğan Nadi, tedavi edilmekte olduğu Londra'daki London Clinic'te ölmüştür. 1913 yılında doğan ve yüksek öğrenimini İsviçre'de Lozan Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde tamamlayan Doğan Nadi, gazetecilik mesleğine çocuk denecek yaşta başlamış, Cumhuriyet Gazetesi'nde yazarlıktan yazı işleri müdürlüğüne kadar çeşitli görevlerde bulunmuştur. Türkiye'de «küçük fıkra» türünü ilk defa uygulayarak şöhret yapmıştır. Ölümü basında büyük üzüntü yaratan Doğan Nadi'nin ailesine ve Cumhuriyet Gazetesi mensuplarına başsağlığı dileriz.

Karadeniz Üsleri

■ Samsun ve Trakya'daki Amerikan üslerinin temmuz başında Ankara'da imzalanan «Ortak Savunma İşbirliği» Anlaşması gereğince Türkiye'ye devredileceği açıklanmıştır. Bu üslerdeki Amerikan askerlerinin bir kısmı diğer Amerikan üslerine nakledilecek, bir kısmı da geri çekilecektir. NATO Anlaşması çerçevesinde kurulmuş bu üslerin Amerika ile yapılan anlaşmalara göre devredilebilmesi, gerçekte ulusal savunmamızda ve iç işlerimizde söz sahibi olmaları yönünden NATO ile ABD arasında fark olmadığını göstermektedir.

Dört tevkif daha

■ Bir süre önce Beşiktaş Özel Mimarlık ve Mühendislik Okulu'nda tabanca ile vurularak öldürülen genç devrimci Mehmet Cantekin'in katili olarak Mehmet Ramazanoğlu, Zeki Tekeş, Yılmaz Sarı ve Mustafa Şimşek adlı dört öğrenci için daha 7. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından tutuklama kararı verilmiştir. Böylece, sanık olarak adliyeye verilen 17 kişiden, geçen hafta tutuklanan 3 kişi ile birlikte, 7'si için tutuklama kararı alınmış olmaktadır.

AP'nin organı mı ?

■ Demirel'in seçim kampanyasını açtığı gün çalışmaya başlayan Anadolu Ajansı fotoğraf servisi, açıldığından bu yana basına sadece Demirel'in ve AP mitinglerinin fotoğraflarını göndermiştir. Öteden beri iktidarın borazanı haline gelmiş bulunan Anadolu Ajansı, bu tutumuyla hem AP organı olduğunu ortaya koymuş, hem de AP iktidarının «seçim emniyeti» teranelerine rağmen hangi güçlerin desteğiyle seçime girdiğini açık - seçik ispatlamıştır.

İşçiyi satanlar

■ Türkay Kibrit Fabrikası işçileri bir bildiri dağıtarak, Petrol İş Sendikası'ndan ayrılmak istedikleri halde, bazı sömürücü sendikacıların oyunları yüzünden ayrılamadıklarını belirtmişlerdir. İşçilerin bildirisinde, «Güçlükle geçindiğimiz ücretimizden kesip noter kanalı ile istifa ettiğimiz halde Petrol İş Sendikası bir türlü yakamızı bırakmıyor. Hem aidatımızı kesiyorlar, hem de çoğunlukta olmadıkları halde yetki alıp bizi üç yıl daha satmak istiyorlar» denilmektedir.

Silahlı Çatışma

■ Demirel, Diyarbakır'daki konuşması sırasında YTP'liler tarafından yuhalanınca, konuşmayı dinleyen AP'lileri yuhalayanlar aleyhinde tahrik etmiş ve çıkan olaylardan sonra da konuşmasını yarıda bırakarak Adana'ya hareket etmiştir. Demirel'in tahrikine kapılan 40-50 kişilik bir AP'li grup, «Yaşasın Azizoğlu» diye bağıran YTP'lileri dövmüşler, sonra diğer AP'lileri de yanlarına alarak YTP'nin tabelasını indirmişler, parti binasını tahrip etmişlerdir. Olaylar sırasında silahlar da atılmış ve biri polis olmak üzere beş kişi ağır yaralanmıştır. Olaydan sonra 5'i AP'li, 6'sı YTP'li olmak üzere 11 kişi nezarete alınmıştır.

Bonolar yakılacak

■ İstanbul Tekstil Sendikası'nın tasarruf bonolarıyla ilgili kampanyası yürütülmektedir. Bir süre önce bonoların vergisiz değiştirilmesi ve bu konunun işçiler lehine çözülmesi için cumhurbaşkanı ile maliye bakanlığına başvuran sendika, diğer sendikaları da yardıma çağırmıştır. İşçiler, tefecilere kaptırmadıkları tasarruf bonolarını bir mitingte yakılmak üzere sendikaya teslim etmektedirler.

Grev sona erdi

■ Ereğli Demir Çelik fabrikalarında grev yedi gün sürdükten sonra işverenin işçilerin isteklerini kabul etmesiyle sona ermiştir. Yedi gün süren grevin 100 milyon liraya yakın zarara yolaçtığı ifade edilmektedir. Buna karşılık işçilere verilecek hakların toplamı yılda 40 milyon lirayı bulmaktadır. Görüşmelerin başlangıcında istenen şartların portesinin 72 milyon lira olması karşılık, aradaki 32 milyon lira, işbirlikçi Türk İş ile AP'li Özdemiroğlu'nun verdikleri tavizlerin tutarını ifade etmektedir. İşçiler, imzalanacak toplu sözleşmenin kendilerine istedikleri hakları sağlamayacağını belirterek Türk İş ile Metal İş'ten hesap sormaktadırlar. Grev boyunca çalışmayan ve «dondu» denilerek büyük yaygaralar koparılan «Ayşe» adlı yüksek fırının da ilk tahminlere göre ancak 10 gün üretim yapamayacağı anlaşılmıştır. Böylece yüksek fırın donmasının, grev kırmak için kullanılan bir taktik olduğu anlaşılmaktadır.

Sosyalizm Kavgası

■ Pakistan'daki siyasi mücadele, Eyüp Han'ın devrilmesinden sonra, Türkiye ile paralellikler gösteren bir sosyalizm - kapitalizm tartışmasına kaymıştır. Üniversite reformu tasarıları görüşülürken başlayan öğrenci gösterilerinde, Doğu Pakistan'ın başkenti Dakka'da bir üniversiteli ölmüş, yirmi üniversiteli de yaralanmıştır. Bu olay, ülkedeki sosyal dengesizliğin ve sömürünün ortadan kaldırılması gerektiğini ifade eden sol kanat partileri ile propagandalarına din unsurunu eklemeyi unutmayan ve «ulemanın büyük çoğunluğunu yanına alan sağcı partiler arasındaki sosyalizm tartışmalarını şiddetlendirmiştir. Pakistan sosyalistleri de, ülkedeki din istismarının, Amerikan çıkarlarına alet olmaktan doğduğunu belirtmektedirler.

DİSK'in Tiyatro Ödülü verildi

DİSK'in tiyatro dalında dağıttığı Asaf Çiyiltepe Ödülü'nün bu yıl en başarılı topluluk olarak Devrim İçin Hareket Tiyatrosu'na, en başarılı yönetmen olarak da Halk Oyuncuları'nın Pir Sultan Abdal oyununu sahneye koyan Umur Bugay'a verildiğini bildirmiştik. DİSK'in «bakır tepsi» ödülü, geçen hafta DİSK Salonu'nda dokuma işçilerine yaptıkları gösteriden sonra DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker tarafından Devrim İçin Hareket Tiyatrosu oyuncularına verilmiştir. Resimde oyuncular ve Umur Bugay ödül aldıktan sonra görülmektedir.

10 *ekim*

Bakana protesto

■ **Erzincan'da Cumhuriyet Okulu öğretmeni Behzat Ay, iki yıldan beri engizisyonvari işlemlere maruz bırakılması üzerine Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem'e bir protesto telgrafı göndermiş, aşiret usulü bir yönetim uygulandığını belirterek, «Sol eğilimimiz söz konusu ise, ikinci dünya savaşı yıllarında siz de sol eğilimli idiniz. Gerekirse açık*anacaktır. Hakkımın gaspe*dilmeyerek yönetmelik gereğince karı koca durumundan dolayı İstanbul ili emrine atanmamı diliyorum» demiştir.**

Yabancı Sermaye

■ Türkiye'yi öteden beri tam anlamıyla sömüren yabancı sermayenin oyunları ve kanun tanımazlığı artık o kadar su yüzüne çıkmıştır ki, yabancı sermayeye toz kondurmayan Ticaret Bakanlığı dahi, dört yabancı şirketin imtiyazlarını bakanlar kurulu kararıyla iptal ettirmek zorunda kalmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı'nın yerinde mütalaasından sonra İsviçre menşeli «Industria E. Farmaceutica Holding»in kurduğu Arco İlaç Şirketi'nin, Alman ve Amerikan menşeli Bükey Motekat Turizm Sanayii Limited Şirketi'nin, Melodi Record Gramafon fabrikasının yabancı sermaye ile işbirliği yaparak kurduğu şirketin imtiyazlarının ve Alman «Daimler Benz A.G.» firmasının kuracağı montaj sanayii ile ilgili kararnamenin iptaline karar verilmiştir.

11 *ekim*

Devalüasyona doğru

■ Seçimden sonra devalüasyona gidileceği haberlerinin artması üzerine Türkiye'de vatandaşlar paralarını gayrimenkule ve değerli madenlere yatırırlarken, Almanya'da da bankaların çoğu Türk parası kabul etmemeye başlamışlardır. Öte yandan Londra'da yayınlanan Financial Times Gazetesi, «Türk lirası muhtemelen devalüe edilecektir. *Ancak bu önümüzdeki ilkbahardan veya yazdan önce olmayacaktır»* diye yazmıştır.

Guevara Anıldı

■ **Büyük devrimci Ernesto Che *Guevara*, Bolivya'da *alçakça* öldürülüşünün ikinci yıldönümünde, bütün dünyada devrimciler tarafından anılmıştır. Guevara'nın ölüm yıldönümü dolayısıyla Latin Amerika'da yer yer olaylar patlak vermiştir. Arjantin'li ve Brezilya'lı devrimciler iki jet yolcu uçağını Küba'ya kaçırmışlardır. Uruguay'da Tupamaros adı verilen devrimciler de, başkent Montevideo yakınlarındaki Pado'da güvenlik kuvvetlerini gafil avlayan bir yıldırım harekatına girişerek üç bankanın birden paralarına elkoymuşlardır. Devrimciler, bankaları terkederken, arkalarında «Guevara'nın boş bir gaye uğruna ölmediğini ispat edeceğiz» yazılı beyannameler bırakmışlardır. Ayrıca, Arjantin'in çeşitli şehirlerinde de bombalar patlamış, Amerikan işyerlerine saldırılmıştır.**

12 *ekim*

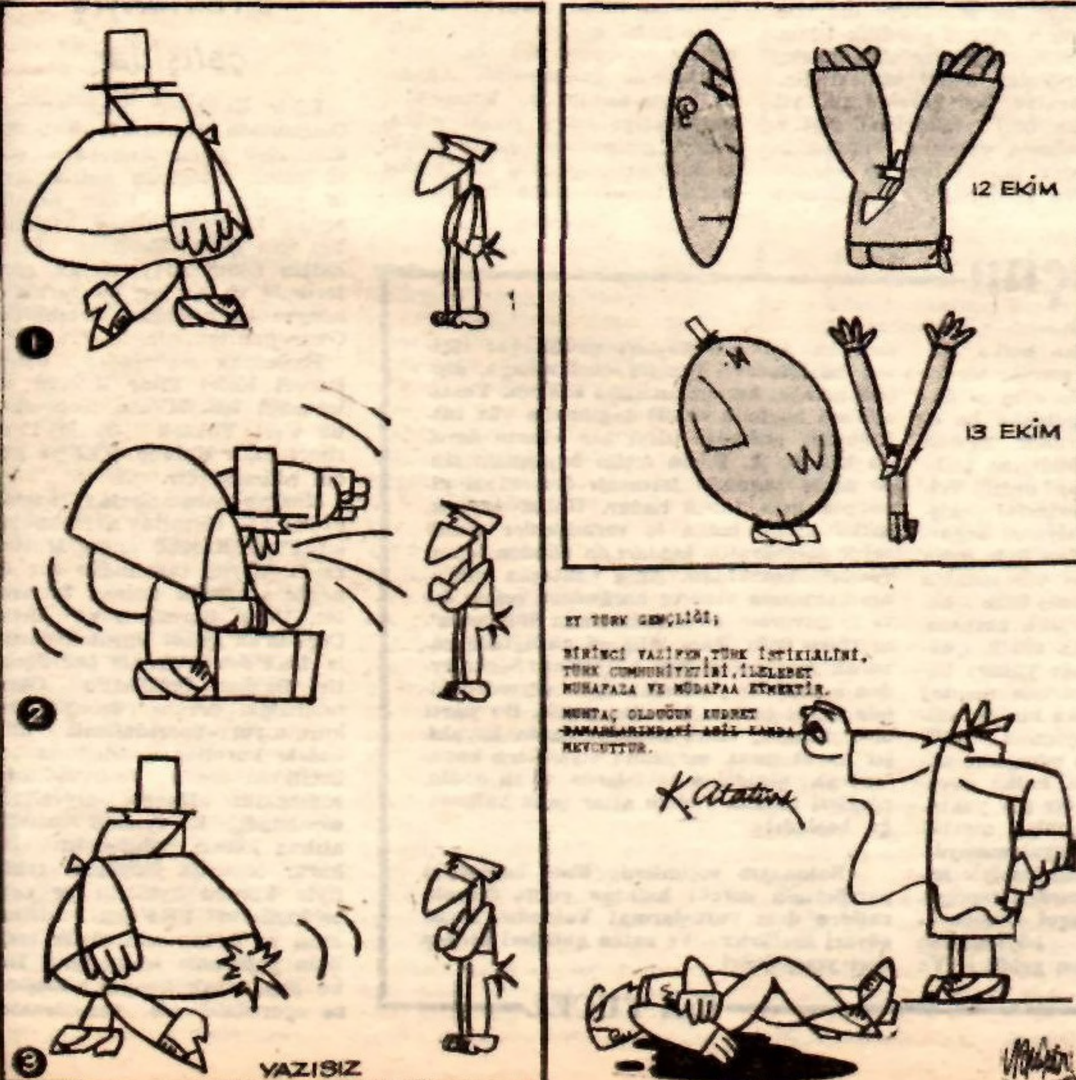
Ordu Mafiası

■ **Yeşil Bereliler cinayetlerinden sonra Amerikan Ordusu'nda bu defa da bir «Mafia» rezaleti patlak vermiştir. Amerikan Ordusu'nun en kıdemli başçavuşu Wooldridge'in başkanlığında bütün üyeleri subay ve assubaylardan meydana gelen bir çete kurulmuştur. Bu çete, Amerikan ordu kantinlerini haraca bağlamıştır. Kaçak mal satmakta, askerlerin langırt makinelerini boşaltmakta, çalınmış malların ticaretini yaparak milyonlarca dolar kazanmaktadır. Bu Ordu Mafiası'nın, sadece Vietnam'da değil, Amerikan askerinin bulunduğu her yerde faaliyette bulunduğu bildirilmektedir. «Maradem» adlı çetenin kazandığı paralar da İsviçre bankalarına yatırılmaktadır.**

TÖS'e saldırdılar

■ Bolvadin'de sağcı grupların devamlı kışkırtmaları üzerine beşyüz kişilik bir saldırgan grubu TÖS Lokali'ni basmışlar, camları çerçeveleri kırdıktan sonra biri ağır olmak üzere beş öğretmeni yaralamışlardır. Bir süreden beri TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt ile diğer yöneticiler aleyhinde ağır iddialarda bulunan ve öğretmenlerin şikayeti üzerine savcılıkça haklarında kovuşturma açılan Milliyetçi Öğretmenler Derneği ve Komünizmle Mücadele Derneği, intikam almak ve gözdağı vermek üzere bu saldırıyı düzenlemişlerdir. Öğretmen Süleyman Güvenir'in sağlık durumu endişe vericidir.

•GÖZ GÖRE• YALÇIN ÇETİN•

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

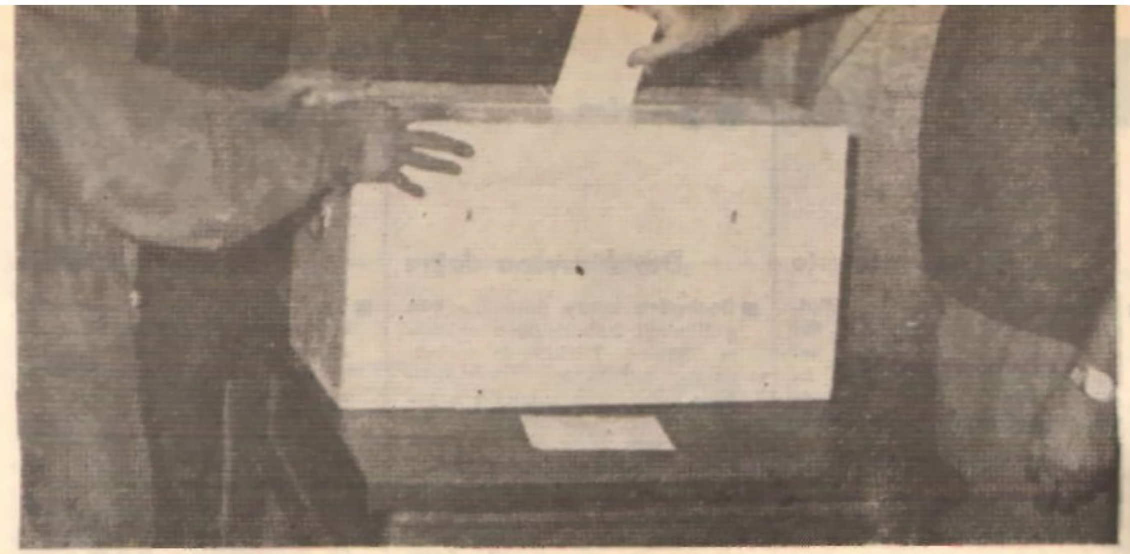
Aybar'la aynı çizgide

SEÇİM kampanyasının son günleri, Türkiye'de sosyalist hareketin önde gelen kişilerine, devlet radyolarında olduğu gibi, günlük gazetelerin manşetlerinde de kamuoyuna seslenebilmeleri imkanını sağlamıştır. Bu imkanı en fazla kullanabilen ise, bulunduğu mevki nedeniyle, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar olmuştur. Aybar, gerek konuşmalarında, gerekse gazetecilerin sorularına verdiği cevaplarda hem sosyalist mücadele, hem de sosyalist hareketin iç mücadeleleri hakkındaki *görüşlerini enine boyuna* açıklamıştır. Hemen belirtelim ki, Aybar'ın konuşmaları, çoğunlukla, devrimci bir liderin tutarlı çizgisinden uzaktır, yanıltıcıdır, ve maalesef bazı tahriflerle doludur. Ama gerek Aybar'ın, gerekse son dakikaya kadar kendisiyle beraber olan yöneticilerin demeçlerini bir kelimeler yığını olarak ele almaktansa, bugüne kadarki tutumlarıyla ve bu tutumun ürünü olan seçim sonuçlarıyla birlikte değerlendirmek daha gerçekçi bir davranış olacaktır. Bu itibarla bu hafta sadece Aybar'ın tutumunu tesbitle yetiniyor ve eleştirileri bundan sonraki sayılarımıza bırakıyoruz. Ve inanıyoruz ki, seçimden sonraki dönemde sosyalist hareketin devrimci bir çizgiye oturtulması ve Türkiye'nin devrimci güçlerine önderlik edecek duruma gelmesi, bu eleştirilerin hiçbir tereddüde kapılmadan cesaretle yapılmasına bağlıdır.

SEÇİM **kampanyası sırasında gazete manşetlerinde konuşabilmek imkanına kavuşan sosyalistlerden bir diğeri de, Türkiye'nin henüz** «milli demokratik devrim» **aşamasında bulunduğu tezini ısrarla savunan Mihri Belli olmuştur. Belli'ye göre, Türkiye henüz anti - kapitalist mücadele aşamasında değildir, öncelikle anti - feodal ve anti - emperyalist bir mücadele verilmesi gerekmektedir. Küçük burjuva iktidarlarının getirdiği faşist kanunlar yüzünden yıllarca hapishanelerde yatan ve parti çalışmalarına katılmak haklarından yoksun edilen Sayın Belli, anti - feodal ve anti - emperyalist mücadelenin ancak küçük burjuvazi ile proleteryanın ittifakı *sayesinde başarıya ulaştırılabileceği görüşündedir*. Ancak, Belli'nin Milliyet'teki cevapları, bir karamsarlığın ifadesini de içinde taşımaktadır. Zira küçük burjuvazinin partisi olarak görmek istediği CHP'ye bağladığı bütün umutlar kırılmıştır.** «Seçimlere giderken gördük ki, ortanın solu, düzen değişmesi sloganı ortaya atılırken düzenin değişmesine karşı olan en gerici unsurlar liste başlarını işgal etmişlerdir. Ortanın Solu işi bu yüzden ciddiye alınamaz. Arkası gelmemiştir bu işin...» **demektedir. Belli'nin ittifakın öteki kanadını teşkil eden proleteryanın siyasi örgütü TİP üzerine görüşleri de menfidir.** «Türkiye'deki yarım yüz yıllık sosyalist birikimi» **temsil eden Türkiye İşçi Partisi'nde bugün bir diktatörlük düzeni olduğunu, bir sosyalist partiye yakışan demokratik ilkelerin hiçbirinin uygulanmadığını, en iyi militanların saf'ardan kovulduğunu, bu haliyle de partinin sosyalist kimlikten uzaklaştığını söylemektedir.**

BÜTÜN görüşlerinde kendisiyle beraber olmasak dahi, Mihri Belli'nin demokratik ilkelerin uygulanmaması ve bu nedenle partinin sosyalist kimlikten uzaklaştırılması yönünden TİP yöneticilerine yönelttiği eleştirilere yüzde yüz katılmaktayız. Nasıl olmasın ki, bu derginin kurucularından ikisi, MDD'ci kardeşlerimizden bazılarının Aybarla ortak sorumluluk taşıdığı bir dönemde demokratik ilkeler çiğnenerek sosyalist örgütten ilk önce tasfiye edilmiş kişilerdir. ANT, tasfiyesi söz konusu olanlarla görüş birliğinde olmasa dahi, partideki bütün antidemokratik tasfiye hareketlerine daima *kesinlikle karşı çıkmıştır ve çıkmağa da devam edecektir*. Ne var ki, Sayın Belli'nin demecinin yayınlandığı gün gazetelerde çıkan bir başka haber, kendisiyle aynı safta görünen grupların demokratik ilkelere saygısı konusunda ciddi endişeler uyandırmıştır. MDD'cilerin hakim bulunduğu bir sosyalist örgüt olan FKF'nin olağanüstü kongresinde, devrimcilik sınavını gereğinde polisle çarpışarak, gereğinde hapishanede yatarak vermiş üç gençlik lideri, savunmaları dahi alınmadan **«tepeden inme»** bir kararla ihraç edilmişlerdir. Belli'nin beraber kalem mücadelesi yaptığı kişiler ise, sosyalist örgüte yakışmayan bu karar karşısında en azından susmuşlardır. Kongreye katılan MDD'ci grupların dahi birbirlerini oportunistlikle suçladıkları bir ortamda, üç devrimcinin ihracının haklılığına kimi inandırabileceklerdir? Evet, seçimden sonra *sosyalistlerin asgari demokratik ilkeler çerçevesinde* birleşmeleri gerekiyor. **Ama bu antidemokratik tutumları ile MDD'ciler daha başlangıçta kötü bir sınav vermişlerdir. Ve maalesef bir yerde Aybar'la aynı çizgiye gelmişlerdir.**

Seçimden sonra mücadele daha siddetlenecek!

PARLAMENTONUN KADROSUNU TESBİT EDECEK OLAN SANDIK
— Seçimden sonra kutuplar daha belirgin hale gelecek —

DERGİMİZİN bu sayısı piyasaya çıktığı sırada, bütün Türkiye'de milletvekili genel seçimleri yapılmış ve önümüzdeki dört yıl Türkiye'yi yönetecek yasama meclisinin kadrosu belirlenmiş olacaktır. Baskıya girdiğimiz sırada henüz seçim başlamamış olduğu için, sonuçları bu sayıda vermemiz mümkün olamamıştır. Gelecek sayıda seçim sonuçları enine boyuna incelenerek geniş bir değerlendirme yapılacaktır.

Seçim sonunda ister AP tek başına iktidara gelsin, ister koalisyon kurulsun, Türkiye önümüzdeki dört beş yıl içerisinde çok önemli gelişmelere sahne olacaktır. Dış koşullar bakımından bu gelişmelerin neler olabileceğini, arkadaşımız Mekin Gönenç, ayrıntılı şekilde ANT'ın orta sayfalarında değerlendirmekte, Türkiye'yi bekleyen tehlikeleri ortaya koymaktadır.

İçerde ise, bu seçimlere bağımsız olarak katılan ve bir bakıma Anadolu burjuvasının siyasi sözcülüğünü yapan Necmeddin Erbakan Grubu'nun, milletvekili çıkarsın çıkarmasın, seçimden sonra Türkiye'de önemli kaynaşmalara sebep olacağı ve Türkiye'nin en büyük partisi içinde bölünmelerin daha kesin bir hal alacağı muhakkaktır. Büyük ihtimal, Necmeddin Erbakan grubunun, Adalet Partisi içerisindeki ümmetçi gruplarla irtibat kurarak Demirel'i «iktidarsız iktidar» durumuna düşürmesidir. Hattâ, Erbakan, Demirel'in AP'si karşısında bir mukaddesatçı ve memleketçi partiden dahi söz etmektedir. Necmeddin Erbakan bugün milletvekili olamasa bile, sömürüden büyük pay alamadığı için komprador burjuvaziye diş bileyen ve islamcı kitleleri de şimdilik peşinde sürükleyen Anadolu burjuvası, bu savaşı ergeç kesin şekilde verecektir. Bu önüne geçilmesi mümkün olmayan diyalektik bir gelişmedir.

Adalet Partisi içerisindeki bu gruplaşmalar, şüphesiz pusuda bekleyen CHP için de büyük bir fırsat yaratmaktadır. Bilindiği gibi, CHP, özellikle Amerika ile diyalog kurduktan sonra, bir yıldan beri Adalet Partisi'ni kendisiyle koalisyona mecbur etmek için çeşitli çarelere başvurmuş, İnönü işi Bayar'la kucaklaşmaya kadar vardırmıştır. Bu hesapların tutmaması ve 12 Ekim seçimlerinde AP'nin tek başına iktidara gelmesi halinde dahi CHP boş durmayacak ve yukarıda sözünü ettiğimiz gruplaşma, hattâ bölünmelerinden yararlanarak Adalet Partisi'ni en kısa zamanda tekrar koalisyona zorlamak için yeni tertiplere girecektir. Seçimden sonra yapılması kaçınılmaz hale gelen devalüasyon da, CHP için bir başka imkan hazırlamaktadır. Devalüasyon sonucunda büyük ekonomik yıkıma uğrayacak kitlelerin tepkisini de istismar edecek olan CHP, büyük bir ihtimalle, bir yıl geçmeden AP'yi yeni seçime gitmeye zorlayacaktır. Bu plan, aylarca önce, Paşa'nın gayriresmi sözcüsü Metin Toker tarafından bir günlük gazetede açıklanmış bulunuyordu.

Şüphesiz, tek başına AP iktidarı yada bir AP - CHP koalisyonu Türkiye'deki çıkarlarının devamı için siyasi istikrarı şart gören Amerikan emperyalizmi tarafından benimsenebilecek formüllerdir.

Nitekim, Amerika'dan icazetle hareket ettiğinden artık hiç şüphe edilmeyen CHP Lideri İnönü, bir koalisyon halinde memleketin istikrarsızlığa ve huzursuzluğa sürükleneceğini ileri süren Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a şiddetle tepki göstermiş ve «**Sayın cumhurbaşkanımızın tecrübelerine dayanarak, koalisyon hükümetlerinden şikayetçi olduğunu söylemesi üzerine, yanlış anlamalar yayılmakta olduğunu görüyoruz. İşin aslında, koalisyon teşkilinde ve idaresinde güçlük vardır. Fakat bu güçlük, demokratik rejimin kaçınılması mümkün olmayan özelliklerindedir. Bazen oyların karşılıklı oranı yüzünden, hükümet kurma ve idare yürütmek güçleşir. Fakat bu güçlük, demokrasi olmayan ülkelerde insanı çaresiz yollara sürükler. Demokratik rejimlerde her güçlüğün çaresi vardır. Seçim oranları ne olursa olsun, sorumluluğunu bilen siyaset adamları yetişmiş ülkelerde devletin kaderini selametle yürütmek çaresi mutlaka bulunur.**» demiştir.

Koalisyonlu selamet döneminin «**sorumluluğunu bilen siyaset adamı**» ise, hiç şüphesiz Paşa'nın kendisidir. Ve Paşa'nın, iktidarın tadını bir kez daha tattırmak için, bütün güçlüklerine rağmen Amerika'nın çizdiği çerçeve dahilinde bir koalisyon oyunu oynayacağından şüphe edilmemelidir. Bu bakımdan, önümüzdeki dönem ana muhalefet partisi, AP iktidarını amansızca eleştirilere hedef tutacaktır.

Ancak Amerika bakımından pozitif görünen bu ihtimallerin negatif yanları da ihmal edilmemek gerektir.

Sencer Divitçioğlu'nun bu hafta ANT'ta bilimsel olarak izah ettiği gibi AP'yi parçalaması mümkün Mukadderatçılar hareketinin gövdesini, yabancılaşmaya ve sömürüye diş bileyen ve tepkileri şimdilik islamcı akımda kanalize olan emekçi vatandaşlar teşkil etmektedir.

Türkiye sol hareketinin yıllardan beri bilinçlendirdiği emekçilerin yanısıra, mukaddesatçılar hareketinin de kendiliğinden komprador kapitalizmine ve işbirlikçi bürokratlara karşı gün geçtikçe daha sert bir muhalefet cephesi teşkil ettiği, aslında bir sol hareketin potansiyelini meydana getirdiği dikkate alınırsa, önümüzdeki dört beş yıl içerisinde Amerikan emperyalizminin ve yerli işbirlikçilerinin çıkarları ciddi bir tehditle karşı karşıya kalacaktır.

Emperyalizme ve komprador kapitalizmine karşı muhalefetin bu şekilde şiddetlenmesi ve hele bir devalüasyon halinde sömürü düzenini sarsıcı bir dinamizme kavuşması karşısında, Amerika'nın tek başına AP iktidarı yada bir AP - CHP koalisyonu ile yetinmeyeceği, bu formüllerle Türkiye'deki çıkarlarını garantide görmeyeceği de muhakkaktır.

Ortadoğu'da kuvvet dengesi kendisi aleyhine değişen ve Türkiye'den başka köprübaşı kalmayan Amerikan emperyalizminin, bu halk muhalefeti karşısında başka formüller düşünmesi, hattâ bunun planlarını şimdiden hazırlamış olması, Endonezya ve Yunanistan denemelerini iyi incelemiş olanlar için hiç de uzak ihtimal değildir. Ve yine kuvvetle muhtemeldir ki, Washington, bu aşağılık planların uygulanmasında kimlerin rol alabileceğini de şimdiden tesbit etmiştir.

Ne yazık ki, parlamenter mücadele ortamının sol hareketin Türkiye'de gelişmesine, Anadolu burjuvasının da komprador burjuvaziye karşı siyasi mücadeleye girişmesine, hattâ emekçi kitleleri sömürü düzenine karşı kışkırtmasına imkan hazırladığını görmezlikten gelen bir kısım sözümona sosyalistler, parlamento dışı muhalefet edebiyatıyla, aslında Amerika'nın bu planları uygulamasını kolaylaştırmakta, bu planın uygulanmasında rol alan, büyük bir ihtimalle «sol» gösterip «sağ» vurmak misyonunu üstlenen tepeden inmecilere imkan hazırlamaktadırlar.

Gerçek sosyalistler, seçim sonrasının gelişmelerini değerlendirirken ve tutum takınırken, asla aceleci davranmamak, yukarıdaki olumsuz ihtimalleri de göz önünde tutmak, emperyalizmin oyununa gelmemek için son derece dikkatli olmak zorundadırlar.

FKF Kongresin'de MDD'ciler birbirleriyle çatıştılar

Fikir Kulüpleri Federasyonu Olağanüstü Kurultayı 9-10 Ekim 1969 günü Ankara'da yüzü aşkın delegenin katılmasıyla yapılmıştır. 9 Ekim sabahı açılan kongrede divan başkanlığı için Bora Gözen ve Selahattin Okur aday olarak gösterilmiş ve az bir oy farkıyla kongre başkanlığına Selahattin Okur getirilmiştir.

Başkanlık seçiminden sonra Robert Kolej Fikir Kulübü ve İstanbul Işık Mimar Mühendislik Özel Yüksek Okulu Devrimci Fikir Kulübü, FKF'ye kabul edilmişlerdir.

Kongre çalışmalarına başlar başlamaz, Kurultay'a Hukuklular Fikir Kulübü adına Mustafa L. Kıyıcı tarafından bir önerge verilerek Osman S. Arolat, Veysi Sarısözen ve Sıtkı Coşkun'un genel kurul kararıyla FKF'den atılması önerilmiştir. Başkan Selahattin Okur temizliğin devam edeceğini, bu kurultayın «**oportünizmle mücadele kurultayı**» olduğunu belirttikten sonra önergeyi oya sunmuştur. «**Hayır**» diyenlerin sorulmadığı bu oylama sonunda atılma kararı alınmıştır. Bu karar sonunda başkanın teklifiyle kurucu üyelerin ve eski başkanların FKF'den temizlenmesi ve bunun için tüzük tadilinin yapılması istenmiştir. Buna dayanarak kongre gündemine oportünistlerin temizlenme

Bu Seçim O Biçim Seçim

Sonu daha alınmamış sonuçları ne olursa olsun, şurası şimdiden belli oldu ki, 12 Ekim seçimleri 1946'dan bu yana ortalığı zangırdatan, o ilkin işbilir, sonra da işbirlikçi kentsoylunun halk yığınlarını ardından sürükleme gücünü gayrı yitirdiğini saptıyacak, bu bakımdan da yakın tarihimizin dönüm - noktalarından biri sayılacaktır. Arabacı gine borç kırbacını cakayla şaklatmış, kıratını gine *beylik* ve *yemlik* vaatlarıyla haydalamış, ama bu sefer arabayı eskisi gibi nurlu karanlıklara doğru şimşekleyecek yerde, yerinden bile doğru - dürüst oynatamamıştır.

Halkın bu ilginç ilgisizliği, çoşkusuzluğu siyasadan sıtkı sıyrıldığı anlamına gelmek şöyle dursun, tersine, sınıf bilincini yıllardır taşlaştırmış olan afsundan en sonunda silkindiğinin, ve yeni bir uyanış ve arayış içinde olduğunun kanıtıdır. D.P.'nin şer-ül halefi, Adalet Partisi'nin Adalet Mülkün Temelidir buyruksözünü tahta - perde edip, ardından Sosyal Adalet'siz mülkiyeti adaletin temeli kılmağa çalıştığı, ağırdan da olsa, artık anlaşılmaktadır.

D.P., Anadolu'yu dış sömürüye pazarlamak için Amerikan buldozerleriyle açtığı temel - yatırım yollarından halka, bir damlacık da olsa, geçici bir genlik, bir ferahlık ulaştırabilmişti. Aslında zengini daha zengin etmek üzre şırıngalanan bu ekonomik canlanmadan fıkaranın ağzına çalınan bir parmak balı alabildiğine tatlılaştıran şey, milletin El - aman! dediği Tek Parti sultasından kurtuluş sevincini pekiştiren demokratik haklar ve siyasal özgürlüktü. D.P.'nin bal - ayı ondan öyle uzun sürdü. Oysa A. P. 27 Mayıs vartasından sonra tadı damaklarında kalmış ballı - babanın anısına yaslanıp iş başına kurulduğunda, halka avcunu yalamak düştü. Çünki temel - yatırımlarını aşağı yukarı bütünlemiş olan ve o temel üzerinde montaj sanayiini yükseltmekten başka bir şey düşünmeyen işbirlikçi kentsoylunun, milli bir sanayi kurmağı cibilliyeti gereğince aklından geçirmiyeceğine göre, halka vereceği yada vermek istiyeceği bir şey yoktu. A.P.'den beklediği görev, yığınları mevlût şekeriyle ve kızıl kartoronla oyalamasıydı.

Gelgelelim hava - cıva merhemiyle üstü örtülen yaralar çok geçmeden tepreşiverdi. Yığınları mavalla meşgul etmeğe özenenler kentlerde fabrika, köylüklerde toprak işgalleriyle yüz - yüze geldiler. Ve sırıtkan A.P.'nin kaşları çatılmağa; işçiler, köylüler ve gençler coplanmağa, dipçiklenmeğe, kurşunlanmağa başladı. Yassıada'nın hüzünlü sisleri dağılmağa yüz tuttuğunda, ardından sivri bir adanın doruğu belirdi. A. P.'nin seçim beyannamesinde açığa vurduğu fermanlı demokrasi niyetinin kısa tarihi budur. Halka toprak, halka kredi, halka iş vermiyenler şimdi artık demokratik hakları da elinden almağa davranmaktadır. Ama yaklaşan buhranın kokusunu alan ve korkusunu çeken dış ve iç gâvurlar, elbet mülâhham Süleyman'ın Harp ilâhı Mars kılığına girdiğinde çabucak mars olacağını biliyorlar. Seçimlerden sonra, bir yıl kadar daha seyredeceğimiz hapis tavlası bu olsa gerek. Bu parti biter bitmez, tabii, koalisyonlarda kovalaşır kovalaşmaz, meydan-ı siyasetten kovalanacak! Şimdiden tavlalarda siyah donlu, eğerleri kakma yıldızlı atlar şaha kalkmağa başladı!

Bakmayın seçimlerde öbür kontsoylu partilerinin suret-i halktan çıkıp, demokrasiden dem vuruşlarına! Yakındır, hepsi süvari kesilirler... Ve zaten gidişleri öteden beri yengeçvâri...

Can YÜCEL

FKF'den atılan Arolat, devrimci bir eylemden sonra polisler tarafından götürülürken

FKF'den atılan Sıtkı Coşkun, gençliğin devrimci bir toplantısında konuşurken

FKF'den atılan Veysi Sarısözen, devrimci mücadeleden sonra hapishanede

Küçük burjuva kuyrukçuları, dinleyin!

GEÇEN sayıdaki yazımızda, İÜTB Kongresi'ndeki genel çizgiyi ve kalkından ilkeleri belirlemiştik. Bu yazıda ise yöneltilen ana eleştirileri cevaplıyacağız:

1 — Kongrede sosyalist delegasyon yöneticilerinin ilkesiz ittifaklara yöneldikleri iddia edilmiştir. İlk yazımızda dayandığımız ilkeleri açıklamıştık. Bunlara uygunda davranılmıştır. İktisat delegasyonu ve daha sonra İÜTB yönetim kurulu üyelerinin seçiminde İktisat adına yönetim kuruluna seçilen üyeler ve kongre boyunca dört sosyalist delagasyon tarafından işlenen fikirler incelendiğinde, Sosyal Demokrat güçlere karşı uygulanan politika açıkça görülecektir. Kongre boyunca Sosyal Demokrat gençlik unsurlarının önderleriyle ilişkiler sürdürülmüştür.

Kongre süresince sağcı gruplarla olan ilişkilerin niteliği ise açıktır. Bugünlük somut durumlarda, kendi içlerindeki bütün çelişmelerden yararlanma temeline dayanan günlük taktiklerin uygulanmasından ibarettir. Kongre başkanlığı konusundaki tutum budur. Sosyalist delegasyonların yöneticileri çelişme keskinleştikçe bu tip anlık anlaşmaların dahi olamayacağını bilmekteydiler. Bunun içindir ki, kongre ilerledikçe, yani seçime yaklaşıldıkça, çalışmalarını karşı delegasyonlara sosyalistleri sızdırma ve Sosyal Demokrat unsurlarla anlaşmaya yönelttiler. Nitekim hukuk delagasyonuna üç sosyalist arkadaşımız sızdı. Ve bu delegasyondaki Sosyal Demokrat unsurların da desteği alındı. Öte yandan, Edebiyat delegasyonuna dört sosyalist arkadaşımız sızdırıldı. Fen delegasyonuyla da sürdürülen ilişkiler ve diğer çalışmaların da etkisiyle delegasyonda devrimciler çoğunluğu sağladılar. (Bu konudaki esas çaba elbetteki Fen Fakülteli sosyalist arkadaşlarındır.)

Bu noktada bizim soracak sorumuz vardır. Bir çok işler yaptıklarını söyleyen bu beyler, neden acaba bunların bir teki hakkında dahi sosyalist delegasyon yöneticilerini haberdar etmemişlerdir. En azından kongre başkanlığı seçiminin akşamı Fen delegasyonundan yedi oy geldiğini söyleyen Ömer Güven, Enver Nalbantoğlu arkadaşlarımız bu bilgilerini ve temaslarını kongreden önce ve kongre sabahı birçok kez sorulmasına rağmen neden bize aktarmamışlardır. Görülmektedir ki, beyler elde ettikleri bir kısım bilgileri sosyalist delegasyon yöneticilerine aktarmaktan kaçınmışlardır. Ve daha sonra da vermedikleri bu bilgileri esas alarak eleştirilere girmişlerdir. Yani açıkça kasıtlı davranmışlardır. Çünkü onlarca önemli olan, kongreyi sosyalistlerin kazanması değil, kendi klik mücadeleleridir. Bunun için de sosyalistlerin adayına karşı kongre öncesinde niteliği bizce bilinen, İktisat Fakültesi cemiyet kongresinde ortanın solu ile çalışmış, sonra da gerçek sosyal demokratların insiyatifi dışında bu grubu faşistlerle işbirliği yapmağa götürmeğe çalışmış birisini aday çıkartmağa çalışmışlardır.

2 — Kongrede uygulanan bütün günlük taktikler delegasyon başkanlarının ortak kararlarıyla saptanmıştır. Ve herhalde günlük taktiklerin, uygulanacağı ana kadar yöneticiler dışında kimse tarafından bilinmemesi gerekir. Bunların başarılabilmesi gizliliğine bağlıdır.

Bunun için de Ömer Güven, Sıtkı Çoşkun'u, Erdem Hançer'i Nurettin İspir'le de, Ufuk Şehri ile de birlikte görebilir. Bunu Bay Güven nasıl yorumlarsa yorumlar. Ama biz Ömer Güven'i Tıp Fakültesin'in gerici cemiyet başkanı Nazım Baş ile kolkola onun delegasyonu içinde gördüğümüzde, kongrenin gerici ikinci başkanı Suat Caymaz'la konuşup aday olacağı kulisini yaydığında, herhalde onun çirkin ithamlara varan düşüncelerinden başka *şeyler düşünmüştük.*

Sosyalist ahlak diye birşey vardır beyler. Ve biraz düşünerek laf etmek vardır. Ama kardeşlerimiz, düşünmekten çok kulaklarına üflenen lafları tekrarlamağa alışkın olduklarından fazla da kınıyamıyoruz.

3 — Orman Fakültesi'nin durumu ise açıktır. Bu mesele arkadaşlarımızla her konuşulduğunda, kendileri de Orman Fakültesi'nin hukuki durumuna ilişkin olarak kongreye delege katamıyacağını kabul etmişlerdir. Ve böyle bir durumda kongre oy potansiyeli lehimizeyken Orman Fakültesi'nin katılmasının yasal olarak doğuracağı aksaklıklar da herkesçe bilinmekte idi. Bu daha kongrenin ilk günü sabahı, fa*kültesinin eski cemiyet başkanı Fahri A*ral ve Fakülte cemiyetinin yönlticileriyle yapılan toplantıda düşünülerek bu konuda teşebbüse girilmemesi ortak olarak karara bağlanmıştı. Buna rağmen, bu konuyu eleştiri temellerinden biri yapmaları, temelsizliklerinin ve kasıtlı tutumlarının en açık delilidir.

4 — Ufuk Şehri'ye ibra verilmemesi delegasyon başkanları tarafından karara alınarak uygulanmıştır. Acaba ibra maddesi görüşüldüğünde, ibra verilmesi için kulis atanlar, ibranın usulsüz olduğuna dair önerge verdirenler kimlerdir? Bu, eleştirmenlerin (!) cevaplandırmaları gereken bir sorudur.

Kongreyi izleyenler bilmektedirler ki, sosyalistler mücadeleyi sonuna kadar sürdürmüşlerdir. Ama belli noktalardaki eksik bilgilenmeleri ve tecrübesizlikleri onların belli hatalar yapmalarına sebep olmuştur. Fakat, hiçbir zaman ne ilkesiz davranmışlardır, ne de kavgadan kaçmışlardır.

Bugün İÜTB konusunda yasal açıdan kesin bir haklılık çizgisindedirler. Ve gerçek başkan eylemde de somut olarak belirlendiği gibi Şuayip Dilmen'dir. İÜTB'ne ilişkin kavga bitmemiştir. Mahkemelerde ve eylem içersinde devam edecek ve birçok nokta o zaman ortaya çıkacaktır. Ve gene açıklayacak gerçeklerimiz olacaktır.

Bugün beyler, tahrifçiliklerine ve kü*çük burjuva* sataşmalarına devam edebilirler ve edeceklerdir. Ama bu bizi bilimsel sosyalizmin ilkelerine bağlı, yanlışlarımızı ve doğrularımızı değerliyerek sürdürdüğümüz sosyalist kavgamızdan alıkoyamıyacaktır. Ve mutlak olan şudur ki, zafer kesenkes küçük burjuva kuyrukçularının değil, **işçi sınıfının önderliğindeki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm kavgacılarının olacaktır.**

Sıtkı COŞKUN

---

si maddesi ek olarak konulmuştur.

Böylece FKF içerisinde örgütün kurulmasında ve gelişmesinde önemli rol oynıyan sosyalist üyelere karşı kesin bir saldırı başlamıştır. Saldırıyı yönetenler, geçen yıl FKF'yi yıkmak için İstanbul'da Devrimci Öğrenci Birliği adında bir örgüt kuran, fakat bunu yürütemiyerek bugün temizlemek azminde oldukları yöneticilerin hoşgörüsüyle FKF'ye üye olanlardır. Bunlara da örgüte geçen yıl girmiş olan ve çok sayıda üye kaydederek FKF'ye hakim olmayı amaç bilen ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübü üyeleri destek olmuşlardır. Kongrenin diğer grubu Aydınlık'çılar ise bu karar alınırken susmayı tercih etmişlerdir.

Bundan sonra Taylan Özgür'ün babasına fahri üyelik verilmesi ve Mehmet Cantekin'in babasının örgütün fahri üyesi olup olamıyacağı konusunun incelenmesi kararı alınmıştır.

Eleştiriler bölümüne geçildiğinde Mustafa L. Kıyıcı'nın önergesiyle Aydınlık, Türk Solu, İşçi ve Köylü'yü çıkaran grupların FKF'de gördükleri sapmaları daha ayrıntılı olarak kongre önünde açıklamaları istenmiştir. Bu istek ile başlıyan eleştirilerde ikili bir gruplaşma görülmüştür. Gruplardan biri ODTÜ delegeleriyle İstanbul'dan eski DÖB üyelerinden oluşmuş, diğeri ise Aydınlık Dergisi yöneticilerinden Şahin Alpay, Erdoğan Güçbilmez ve Doğu Perinçek'in çevresinde toplanan delegelerden meydana gelmiştir. Bu iki gruptan ilki, sert ve keskin eylemlerle gençlik hareketlerini sürdürmeyi amaçladıklarını belirtmişlerdir. Diğerleri ise ilk grubun **«harekette bereket»** sloganını amaç edinmekten dolayı yanlış içerisinde olduklarını öne sürmüştür. Gruplarının görüşlerini açıklıyan delegeler kısaca şunları söyilmişlerdir:

ERDOĞAN GÜÇBİLMEZ: «... Sandıktan gerici bir iktidar çıkacak ve devrimci kadrolara karşı harekete girişilecektir... Radikal küçük burjuva hareketinin olması beklenmelidir. Küçük burjuvazinin devrimci atılımı kabaracaktır... Oportünizm yenildikçe kendini başka kılıklarda gösterecektir. Ve bu bir *Sol sapma olarak belirmektedir.* Meselâ TÖS kurultayında Ecevit'in yuhalanması, ODTÜ'deki olaylar, milli cepheyi kurmayı engelliyen davranışlarımız olmuştur. Bazı kişilerin ihanet etmesi olabilir. Ama bunun kitlelere böylesi yanlış eylemlerle aksettirilmesi düşünülemez. Gerçek sosyal demokrat kitleler böyle eylemler yüzünden karşımıza geçerler.»

ŞAHİN ALPAY: «... FKF marksist bir örgüt değildir. Bu ancak parti olabilir. FKF asker - sivil aydın zümrenin gençlik kesiminden gelen kişilerden o*luşmaktadır.*

....

«Birden sayı olarak çoğalmamıza rağmen bilinç alanında yeterli olamamışızdır. Galebemizi sağlam temellere oturtalım, yanlışlara karşı mücadele açalım. Hem proleter hareketini örgütüne kavuşturmak, hem de milli cephe politikasını yürütmek gereklidir. Bunun için sol sapmalara karşı dikkatli olmalıyız.»

MÜNİR AKTOLGA: «MDD'ye evet, ama nasıl olacak? MDD gevezelikle olmıyacaktır. Taktikler ve mücadele metodları *nedir? Kitleler soyut olarak* emperyalizmle dövüşmez. Onun yüzündeki maskeyi bizim indirmemiz gerekir. Türkiye'yi bekliyen iki kriz kitleleri hareketlendirmektedir. Çok yönlü mücadeleye hazırlanmalıyız. İşçi - Köylü romantizminden çıkılmalıdır. **TİP'i desteklemek yanlıştır.** Gerici parlamenterizme «**hayır**» diyoruz... Milli cephe küçük burjuvazinin yanlış eylemlerin pohpohlamakla olmaz. Proleteryanın örgütü hareketin her anında ve her dönemde kurulabilir. Kimse kitleler adına milli cephe yetkisine sahip de*ğildir. Sol Kemalistlerle prole*ter sosyalistler arasında güçbirliği yapılamaz. Yok böyle hikaye MDD küçük burjuva politikacılarına alet olamaz.»

ÖMER ÖZER TURGUT: «Örgütlenmeyle milli cephenin ayrı yürütüleceğini kimse söylememektedir. İstanbul'da oportünizmle mücadele yanlış yürütülmüştür. Dağınıklıklara yol açmıştır. Mustafa Kıyıcı'nın kabul edilen önergesi bu sebepten yanlıştır. Sağ sapmaya uğrayanlar da dahil bütün gençlerle birlikte açık tartışma yapılmalıdır.»

MAHİR ÇAYAN: «Kemalizmi sağ sol diye ayırmak yanlıştır. Kemalizm milli kurtuluşçuluktur. Sağ kanat küçük burjuva reformistleri ve emperyalizmin hükmü altındadır. Burada yapılan konuşmalarda devrimci terörle anarşizm birbirine karıştırılmaktadır. Kişiliklerinde devrim yapamıyanlar dev*rimci olamazlar.*»

Çayan'ın bu konuşması sırasında Doğu Perinçek'i hedef alması iki grup arasında çatışmalara sebep olmuş ve Perinçek konuşmakta olan Mahir Çayan'a küfürle saldırmak istemiştir. Çayan, bu hareket karşısında konuşmasını aynı çizgide sürdürmüş ve yaptığı sataşmalara yenilerini de ekleyerek kürsüden inmiştir. Daha sonra Doğu Perinçek bir konuşma yapmıştır.

PERİNÇEK: «... Örgütler, kitleler içinde çalışmanın gereğini anlamamak biz gençler arasında yeni sapmalara sebep olmuştur. Demir Döküm'de 1500, Ereğli'de 4000 işçi grevde iken, toprak işgalleri fışkırırken ortada olmamak küllen oportünizmdir. İstanbul'da hareket berekettir, denerek yapılan bir boykot haraketi sol sapmanın aynı zamanda teori düşmanlığının örneğidir.»

Konuşmanın bu noktasında Doğu Perinçek'e delegeler arasından laf atmalar olmuş ve Perinçek, **«Bana sataşanlar, mütekait devrimcilerdir. İcazetli sosyalizm yapmaktadırlar,»** demiştir.

ATİLLA SARP: «... Eline kelepçe değmemiş biri icazetten bahsedemez. FKF proleteryanın politik örgütünün bazı görevlerini de yüklenmiştir. Birinci görevimiz gençliği örgütlemektir.»

Sarp'ın bu konuşması içinde ve bundan sonra yapılan eleştirilerde Aydınlık grubuna ODTÜ'den ve İstanbul'dan gelen bazı delegeler şiddetle çatmışlardır. Fakat buna rağmen yapılan seçimlerde gruplar ayrı listeler çıkarmıyarak tek listede birleşmişler ve oybirliğiyle Atilla Sarp'ı FKF genel başkanlığına seçmişlerdir.

Diğer taraftan FKF kurucu üyeleri ve eski yöneticilerinden 75 kişilik *bir grup, kongredeki* üye atmaları da göz önüne alarak ve FKF'nin amaçlarından saptığını ileri sürerek örgütten istifa etmişlerdir. İstifa edenler adına yaptığı açıklamada Asuman Erdost **«FKF amaçlarından saparak sosyalist öz ve niteliğini yitirmiştir. FKF artık işçi ve köylülerin örgütlenmesine yardımcı olmayı amaç edinen gençlerin örgütü değildir. Artık FKF'de gençlik hareketleri sosyalist haraketlere kanalize edilmemektedir,»** demiştir.

Yuva yıkan, gençleri öldüren polislere halkın verdiği isim «Katil polis».

İSTANBUL'DA GECEKONDU HALKI YÜRÜDÜ

Süleyman BALKAN

7 - Ekim - 1969 günü Okmeydanı'nın Örnektepe semti sakinlerinin yuvaları Beyoğlu Emniyet amirliği tarafından başlarına yıkıldı. Hınıs'ta, Varto'da depremde evleri yıkıldığı için göç edip İstanbul'a gelenler «Varto depremi»nden bu yana yaşamadıkları bir korkuyu yaşadılar. Hem bu sefer tanrının ellerinin yerini kulların eli almıştı. Emniyet amiri bile giydiği amele elbisesiyle durmamacasına ev yıktı. Hınıs'lı Mehmet Polat, Hüseyin Çiftçi, Mehmet Polat ve diğerleri evsiz kaldılar. Önlerine gelene dertlerini anlattılar. Kocaman koltuklardaki yönetici beyler dinlemeyince gençlerle birlik oldular. Vilayete yürüyüp hallarını anlattılar.

— Zulüm büyük. Zulüm büyük. 12 nüfusum var. Elektro işçisiyim. Üç gündür işe gidemedim. Beni işten atmışlardır. Dün polisler bin mermi yaktılar. Büyük zulüm yaptılar. Evlerimizi biz içerdeyken yıktılar.

— Kaymakam geldi. Yıkacağız, dedi. Vatandaş değil miyiz, ne yaptık ta bu halleri başımıza getirmek istersiniz, dedik. Ayak diredik, şikayet ederiz, dedik. Bildiğinize şikayet edin, dediler. Dinlemediler bile.

— Koca kaymakam ne yaptığını bilmezse ne olur.

— Bunu o büyük adamlar yaptı. Zenginlerin adamı valiler, kaymakamlar fakirin halini düşünmiyenler yaptı. Tapumuz var dedik, vergi veriyoz dedik dinlemediler.

— Bizi durur sandılar. Gençlerle birlik olup vilayete yürüdük, anlattık dedimizi. Bildirdik halimizi. Vali bey bakarsa bakar. Yoksa biz durmayız. Evsiz yurtsuz adam mı olur?

— Yatakdan başka sağlam şey kalmadı. Herşeyi bu zalimler kırdılar.

— Yık, yık bunun sonu neye varacak.

— Halbuseki bizim vergilerimizle geçiniyorlar. Yaktıkları kurşunların, kullandıkları tabancanın, altlarındaki arabanın, boğazlarından geçen ekmeğen parasını biz ödüyoruz...

— *Ev bizim değilse belediye 66 yılından bu yana* bizden niye vergi aldı. Beni 3000 lira borçlandırdı. Biz de bu vatanın evladıyız. Ben sınırda askerlik yaptım...

Kızıyorlar. Sinirleniyorlar. Küfrediyorlar. Hep evlerini yeniden kurmak, yeniden gecekondularının rahatsız - rahatına kavuşmak istiyorlar. Yoksa, yoksa... diyorlar.

— Bu kapı da kapandıysa bize, İstandul da almazsa bizi böğrüne, bizi denize döksünler bitsin bu iş. Atamazlarsa biz mutlaka kondularımızı yeniden kuracağız!

Örnektepe'de evleri yıkılan gecekondu sakinleri yaptıkları yürüyüş sonunda vilayet önünde.

Yarınki Türk

YAKIN tarihimizde anlaşılması gerçekten güç olan mesele 1950'lerin Demokrat Partisi'nin ve 1960 hükümet darbesinin ertesinde Adalet Partisi'nin kazandıkları başarılardır. Meseleyi anlamaktaki güçlük şu sebepten ileri gelmektedir: Genellikle emperyalizmle işbirlikçi ve kapitalist iktisadi sistemi savunan, henüz oluşmakta olan bir kent ve kır burjuvazisi, kendisi hakim sınıf olduğu halde, nasıl olup da tüm emekçi kitlesini temsil eden halk ile ittifak kurarak iktidarı ele geçirmiştir.

Meselenin çözümlenmesi için 1950'lerden beriye gidip, Cumhuriyetin kuruluşundan sonraki otuz yıllık dönem *içinde Türk toplumundaki sınıf* şekillenmesi ve ilişkilerini kısaca incelemek gereklidir. Öyle sanıyoruz ki, bu incelemeden elde edilecek sonuçlar, aynı zamanda, günümüzün Türk toplumunda gelişmekte olan sosyalizm ve mukaddesatçılık gibi belli - başlı hareketlerin anlaşılmasında da temel teşkil edebilecektir.

1. Cumhuriyet Halk Partisi döneminde Türk toplumundaki hakim sınıf üç zümreden oluşan karmaşık bir birleşim gösterir. Bu üçlü hakim zümre sırasıyla, devleti temsil eden asker ve sivil bürokratlar, ticaret ve bir miktar finans burjuvazisi ve büyük toprak sahipleridir (ki o dönemde sadece ağa ve eşraftan müteşekkildir).

Bu dönemde, özel kesimde sanayi hemen hemen kurulmadığından (sadece bir kısım yoğaltım malları sanayii) sermayeden güç alan bir burjuvazi gelişememiş ve tarım kesiminde faal nüfusun ezici bir çoğunluğu kendi toprakları üzerinde çalıştığından, büyük toprak sahiplerinin tek hakim sınıfı kurma olanağı gerçekleşememiştir. Bu durumda devlet, XIX. Yüzyıl Osmanlı toplumsal bünyesinde olduğu gibi, iki hakim zümre arasına bir denge unsuru olarak katılmıştır. Devleti ele geçirebilecek hakim zümrelerin nisbi güçsüzlüğü devletin bir nazım - devlet olarak kalmasını gerektirmiş, asker ve sivil bürokratların varlığı devletin ve milletin bekası için önşart olarak kabul edilmiştir. Hakim zümrelerden nisbeten bağımsız olan bu devlet ise, İstiklal Savaşı gibi kurtuluş mücadelesinin önderliğini yapan asker bürokratlarla, devlet aygıtının dayanağı olan sivil bürokratlar tarafından temsil edilegelmiştir.

Devletin nezareti altında varlığını sürdüren bu iki hakim zümre karşısında halk «tabakası» tâbi sınıfı temsil ediyordu. Halk tabakası kendi içinde sanayi işçileri, tarımda çalışan faal nüfus ve esnaf olarak farklılaşmış olmakla beraber, herbirinin ortaklaşa özelliği, değeri yaratmaları ve dolayısıyla yaratılan artık - ürünü (artık - değeri) hakim sınıfa kaptırmalarıdır. Fakat, sanayiin henüz kurulmamış oluşundan dolayı işçi zümresinin zayıflığı, tarım kesiminde dağınık köylerde oturan köylünün içine kapanıklığı ve Anadolu esnafının küçük üretim şartlarının geriliği bu tabakanın devlete ağırlığını koymasını önlemiştir. Bununla beraber, üretilen artık - değerin ancak halk tarafından yaratıldığını bilen bu bağımsız devlet, halka açık olduğunu da söylemekten hiç bir zaman geri kalmamıştır. Ama, gerçekte, «halkçılık» adı altında girişilen faaliyetlerin hiçbirinde işçi, köylü ve esnafın iktisadi refahını arttırıcı bir nitelik yoktur.

İşte bu dönemdedir ki, «Sınıfsız Türk toplumu» düsturu cerhedilmez bir gerçek olarak sunulmaktaydı. Aslında, burjuvazi ve büyük toprak sahiplerini saflarına alan devlet ve bu devleti temsil eden asker ve sivil bürokratlar, hakim zümre olarak, XIX. Yüzyıldan tevarüs edilen üretim ve sınıf ilişkilerini değiştirmeye düşünmüyorlardı. Köylü karşısında Osmanlı burjuvazisi ile ayan arasında denge kuran Osmanlı sarayı ve ricali, kendisini genç cumhuriyetin bürokratlarında yansıtmakta idi. Yalnız şu farkla ki, bu sefer, XIX. Yüzyıl Avrupa emperyalizminin bir uzantısı olarak karşımıza çıkan Osmanlı burjuvazisi ve aydınlarının etkisi ile, devleti yöneten asker ve sivil bürokratlar, Türk toplumunu açıkça Batı Avrupa medeniyeti modeline göre kalıplandırmak istiyorlardı. Toplumun sınıflı bir toplum oluşunun reddi bir yana, bu türk - müslüman toplumun batılı olması lazım geldiği bile iddia edilmiştir(*) Tabiatıyla bu durum, Türk toplumunda sömürme olayına dayanan asıl sınıf çelişkilerini, bir de üstyapı kurumlarındaki zorlamalarla arttırmış ve «ikili toplum» yapısını ziyadesiyle keskinleştirmiştir.

2. **Açıklanan toplumsal sınıf ilişkilerinin 1950'ye kadar geçerli olduğunu söyleyelim. Fakat, 1950'den itibaren bu sınıf ilişkilerinde büyük bir değişiklik olmuş, Türk toplumsal bünyesi temelinden sarsılmıştır. Eski bir oyuncu, burjuvazi, nesnel iktisadi şartların getirdiği yeni güçlerden yararlanarak, devleti yöneten asker ve sivil bürokratlara rağmen, hakim sınıf içinde sivrilip,** hükümeti ele geçirmiştir. Bu, Demokrat Parti hareketidir.

Tarihsel olarak 1950'de burjuvazinin egemenlik sürecini hazırlayan nesnel iktisadi şartlar, içsel ve dışsal olmak üzere ikiye ayrılabilir.

İlkin, hakim sınıfa dahil olan devletin, iç ve dış kapitalizmin darbesi altında, sanayileşmeyi sağlıyabilmesi için, ilkel sermaye birikimine girişmesinin kaçınılmaz olduğunu söyliyelim. Bununla gözetilen amaç açıktır: Toplumsal sermayenin ortalama organik birleşimini yükselterek toplam artık - değeri arttırmak ve piyasayada piyasa - dışı mekanizma ile bu artık-değeri hakim zümrelere, yani burjuvaziye dağıtmak. Kapitalizme geçiş aşamasında bulunan her üretim tarzındaki bağımsız devletin asli görevi burjuvaziyi yaratmaktır. Nitekim, 1930'larda iki ardıl beşyıllık iktisadi planlarla devletin giriştiği sanayileşme çabası da aslında devletin «burjuva yaratma eğsiniminin» açık bir belirtisidir. Böylece, toplumsal birikim süreci sonucunda sağlanan toplam artık-değer, bölüşüm sürecinde burjuvaziye maledilerek özel kesimin iktisaden güçlenmesini gerçekleştirmiştir.

İkinci ve yine içsel sebeplere bağlı olarak, II. Dünya Savaşı sırasında, tarımsal ürünlerin nisbi fiyat artışları sonucunda, tarım kesiminde toplanıp, banka aracılığı ile şehir burjuvazisine aktarılan nakdi sermaye birikiminden bahsetmek yerinde olur. Bu olay da, kullanılabilir fonları çoğaltarak milli burjuvazinin iktisadi gücünü arttıran bir etken olmuştur.

Son olarak dışsal sebepleri zikredelim. II. Dünya Savaşı'nın hemen sonunda büyük emperyalist devletlerin Türk ekonomisi ile ilgilenmeye başladığını müşahade ediyoruz. Truman'ın IV Nokta ve Marshall Planı ile başlıyan bu ilgi çok geçmeden iktisadi etkilerini göstermeye başlamıştır. Gerek iktisadi yardım, gerek kredi, gerekse iştiraklar şeklinde gelen yabancı sermayenin sermaye birikimine müsbet katkılar olmuştur.(**)

Özetlersek, 1950'den önceki dönemde ve sıralarda, nakdi ve reel sermaye birikiminin gerçekleşmesi ve böylece mülksahibi olan zümrenin (burjuvazinin) güçlenmesi, Türk toplumundaki sınıfsal bünyeyi değiştirecek nesnel iktisadi şartları hazırlamıştır. Gelişmekte olan bu üretim güçleri ile gelecekteki Türk toplumunun büyük dönüşümlere uğrayacağı açıktır.

Nitekim bu gelişme süreci Demokrat Parti'nin kuruluş yılları ile aynı zamana rastlar. Demokrat Parti aslen iki kaynaktan güç almaktaydı: İçerdeki sermaye birikimi ve dış iktisadi yardım ve krediler. Başlangıçta, daha önce kurulmuş banka şebekesi yardımı ile toplanan fonlar devlet müdahalesinin asgari olduğu yatırım alanları aramaktaydı. Bu dönemde elinde sermaye bulunduran burjuvazi (kökeni ne olursa olsun) özel teşebbüsün nimetleri ve serbest rekabetin erdemleri üstüne nutuklar çekerek, batı kapitalizminin ideolojisini, hakim zümreler arasında nazım görevini yüklenen devletçi devlete karşı kullanmaya başladılar.

Çünkü, bir denge unsuru olup, ilkel sermaye birikimini üstüne alan bu devlete, hakim hale gelen burjuvazinin artık ihtiyacı kalmamıştır. Bundan dolayı da, devletin temsilcileri olan asker ve sivil bürokratların kemalist ideolojisi, yerini kapitalist ideolojiye bırakmak zorunda kalmıştır.

Fakat Türk burjuvazisinin yeni bir ideoloji ile pusatlanarak eski devlete, yani Cumhuriyet Halk Partisi'ne karşı açtığı bu cihat, demokratik rejimi yeni benimseven bu ülkede, burjuvazinin halk ile yaptığı bu ittifak olmadan asla gerçekleşemezdi. Türk toplumunda ise bu ittifakı hazırlayan nesnel şartlar mevcuttur.

Türk halk tabakası sanayi emekçileri, köylüler ve esnafdan müteşekkildir. Bu halk doğrudan üretici olup, toplumsal üretim sürecinde emekleri ile değer ve dolayısı ile artık - değer yaratırlar. 1950'lere tekabül eden dönemde sanayi işçilerinin pek az, köylünün büyük bir kısmının kendi toprağının mülksahibi (ortakçıların varlığı tahlili nakzetmez. Nihayet ortakçı da, üretimin nesnel şartlarından tamamen kopmamıştır) ve esnafın kendi iş aletlerine sahip olduğu düşünülürse, bu doğrudan üreticilerin yani değeri yaratan halk tabakasının, Batı kapitalist toplumlarına göre çiziktirilmiş bir işçi sınıfına dahil edilemeyeceği açıktır. Bu tabakanın toplam değeri yarattığı ve yaratılan artık-değeri hakim sınıfa kaptırdığı şüphesizdir ve bundan dolayı da tâbi sınıfı teşkil eder. Fakat ne var ki, **Türk toplumunda doğrudan üretici sınıfın, üretimin nesnel şartlardan bütünüyle kopmaması yada başka bir deyişle üretimin örgütlenmesi ve yürütülmesinde karar verme yeteneğinin oluşu ve de tarıma**

sosyalizminin potansiyeli

Sencer DİVİTÇİOĞLU

dayanan Türk ekonomisinde emek-gücünün yaygın meta niteliği olmayışı, halk tabakasının sömürülme olayını içkin olarak kavramasına engel olmaktadır. Böyle olunca, toplumsal sınıf ilişkileri emekçiye saydam olarak gözükmemekte, kapitalist üretim tarzının sınıf ilişkilerinin nesneler arasındaki ilişkilere dönüştüğü fetişizmi, yerini başka toplumsal seviye ve kertelerde teşekkül eden yabancılaşmalara bırakmaktadır. Öyle gözükmektedir ki, türk toplumunda, din ve gelenek büyük çapta, doğrudan üreticiler ile ürün arasındaki ilişkileri düzenleyen ve sınıf ilişkilerini peçeleyen, toplumsal görüntüler, olaylardır.

Bundan dolayı, 1950'lerdeki Türk halkının asli çelişkisi, Tâbi sınıf olarak, devletin açıkça nazım rolünü alarak somutlandırdığı hakim sınıfa karşı dikilmek, fakat bu direnç hareketinde görüntülere kapılarak, kendi inançlarına liberal öğretinin antilaik unsurlarından yararlanarak taviz veren, burjuvazinin kapitalist ideolojisini benimsemektir. **Böylece, hakim sınıfın ideolojisi kendi yabancılaşması ile uyuşmakta, bu ideoloji sanki onun ideolojisi olmaktadır.** Türk toplumundaki hakim ve tâbi sınıflar arasındaki ilişkinin, üstyapıda batılı-laik ve türkçü-müslüman olarak yansıması, tuhaf bir ittifak sonucu, devleti, asker ve sivil bürokratların devleti olmaktan çıkarmış, fakat devleti genellikle emperyalizmle işbirliği yapan batılı eğilimli burjuvaların devleti yapmaya yöneltmiştir. Bu geçici ittifakın subvansiyon ve kredi mekanizmasının sebep olduğu enflasyoncu büyüme süreci ile onyıl süreyle devam ettiğine işaret edelim.

1960 hükümet darbesine kadar Demokrat Partinin varoluşunda bu gerçek gizlidir. Burada 1960 darbesini hazırlayan sebepler üzerinde ayrıntıları ile durmayacağız. Yalnız şunu belirtmekle yetinelim ki, bu dönemde burjuvazinin kapitalizmi övgüleri, Türk ekonomisinde kapitalizmin bir sistem olarak yerleşmesinde ancak nisbi bir başarıya ulaşmıştır. Karşılanan iktisadi güçlükler ve bunları takiben alınan sert siyasi ve hukuki tedbirler statükonun ihdasını gerektirmiş ve bir kısım asker ve sivil bürokratlar Cumhuriyet Halk Partisi'nin **«zımni»** icazetini alarak, halkın ve *burjuvazinin* karşısına düşmek bahasına, devleti ve hükümeti ele geçirerek, bir sağlamlaştırma işlemine girişmişlerdir. (Yeni Anayasa vb.).

3.

Ama, genel seçimler, aynı toplumsal sınıf ilişkilerinden dolayı beklenilen sonucu vermiştir. Demokrat Parti Adalet Partisi'ne dönüşmüş, hükümeti kuran burjuvazi, batıcı-laik görüntüsünde hakim sınıfı temsil ettiği, kabul edilen devleti bir kere daha ele geçirmeye çalışmıştır. Toplumsal oyun yine aynı oyundur. Fakat bu sefer batılı ve laik hakim sınıf olan burjuvazi ile türkçü ve müslüman olan tâbi halk tabakası arasındaki çatışmanın ilk belirtileri gözükmeye başlamıştır.

Bir yandan, 1961 Anayasasından sonra kurulan Türkiye İşçi Partisi etrafında toplanıp Türk sosyalizminin kurulması yolunda oylarını açıkça kendi sınıfları yararına tasarruf eden bir kısım vatandaş kitlesinin teşekkülü, öte yandan ve bu hareketle eşanlı olarak başlıyan, Adalet Partisi'nin iki-sınıf birleşkenli bünyesinde meydana gelen çatlaklar, bu çatışmanın ilk belirtileridir.

Burada, Cumhuriyet Halk Partisinin bir kanadında, gerek küçük burjuva sosyalizmi, gerek bunun Anayasa-dışı bir çeşidi olan askeri demokrasi lehinde tezahür eden doktirin değişikliklerinden bahsetmek istemiyoruz. Çünkü, her iki eğilim de hakim türk burjuvazisi ile kendisini artık özdeş kılmış olan asker ve bürokratların sınıfsal bünyesinden gelmekte olup, tâbi sınıf olan halkın eğilimleri ile hiç bir ilgisi yoktur.

1960'ların Türkiye'sinde, Türkiye İşçi Partisi'ne bağlı, kendi sömürülen sınıfını bilen bir kitlenin teşekkülü ve Adalet Partisi içinde hakim işbirlikçi, komprador ve mason burjuva yönetici kadrosuna karşı dikilen ve kendi öz kültürünü savunan bir gurubun varlığı ve hele bu gurubun dayandığı kitle, Türk toplumunu yeni bir tarihi dönemeç noktasına getirmiştir. **Bu nokta, dinine ve geleneklerine bağlı tâbi bir sınıf olan Türk halk tabakasının, yarınki Türkiye'yi kuracak bir potansiyel olarak, kendisini göstermeye başladığı noktadır.**

Dikkat edilirse, Türkiye İşçi Partisi etrafında kümelenen hareket **«sosyalist»** görüntüsünde, Adalet Partisinin (ve mesela Birlik Partisi gibi ufak partilerde) içinde oluşan hareket ise türkçü-müslüman görüntüsündedir. İlkinde tâbi sınıfa ait olmak, ötekinde belirli bir kültüre bağlı olmak şuuru ağır basmaktadır. Fakat herhalde, ne Türkiye İşçi Partisi'ne oy veren vatandaş kitlesinin çoğunluğu **«sosyalist»**, ne de Adalet Partisi içinde başkaldıran kitlenin çoğunluğu **«gericidir»**. Aslında, Türk halkına, aydınlarca takılan **«sosyalist»** yada **«gerici»** gibi damgaların anlamı yoktur ve böyle bir tasnifdir ki yıllardır Türk toplumunun gerçeğinin anlaşılmasında güçlükler yaratmıştır.

SON tahlilde söylenmek istenilen kısaca şudur: Türkiye'de gelişen sanayi işçi kitlesine, küçük mülkiyet ve makineleşmenin sebep olduğu yoksullaşan köylüye ve sanayi rekabeti ile yokolmak tehlikesi ile karşı karşıya olan esnafa, yani değeri yaratan Türk halkına dayanılarak kurulacak geleceğin Türk toplumunun kaderi ne Türkiye İşçi Partisi'nin tekelinde, ne de Adalet Partisi içinden kopacak, bir hareketin elindedir.

Sosyalizmi şeklen kabul eden Türkiye İşçi Partisi'nin bu haliyle yarınki Türk toplumunun kurulması sürecindeki tarihi görevi bitmiştir. Kuruluşundaki sakatlıklar, Türk toplumu hakkında ileri sürülen değişik teoriler ve bunlara dayanan tutarsız eylemler ve mensuplarının bazılarının hiyaneti, bazılarının ise delaleti Türkiye İşçi Partisi'nin varlığını yitirmesine sebep olumuştur. Partinin 1969 seçimlerinde daha fazla oy alması, Türkiye İşçi Partisi'nin idarecileri ile parti dışında kalan irili-ufaklı sosyalist düşünürlerin tasarladıkları sosyalizmin gerçekleşeceğine delil olmayıp, ancak yarınki Türkiye sosyalizminin kurulmasına katılacak hazır bir vatandaş kitlesinin varlığını gösterir. Kurulacak olan bu sosyalizm, herhalde, batı hiristiyan kültürünün bir ürünü olan tercüme ve telif eserlerin bize sunduğu bir sosyalizm değil, fakat tarihi süreç içinde şekillenecek ve çıkış noktası ile gelişme kanunlarını Türk toplumunda bulacak bir sosyalizmdir.

Adalet Partisi içinde gelişen hareket ise mukaddesatçılar tarafından temsil edilmektedir. Öyle gözükmektedir ki, bu hareketin yüklendiği tarihi ve toplumsal görev, aslında üstyapı çelişkilerinden kalkarak, kuşatımı pek iyi belirtilmeden, asli sınıf ilişkilerine temas etmek; yani bir yandan batı emperyalizminin bir uzantısı olan burjuva kültürüne karşı türk-müslüman kültürünü savunmak, öte yandan emperyalist ve tekelci mason ve komprador *iş çevreleri ile savaşmaktır. Böylece istenilen,* emperyalizm ve tekelci burjuvazinin mutlak egemenliğini kurarak, Türk kültürüne dönük bir toplum kurmaktır. Bundan dolayı, Konya'da yeşermekte olan, önceleri **«takunyalılar»** diye alaya alınan, şimdi de Türk kamu oyunu derinliğine ilgilendirmeye başlayan mukaddesatçılar hareketini yakından takip etmek gereklidir. Mukaddesatçıların, yukarda anahatları verilmeye çalışılan asli ve tali sınıf ilişkilerinden hareket ederek, ideoloji ve eylemlerini sağlam bir toplumsal temele oturtmak üzere oldukları düşünülebilir. İşledikleri konu ve yerleştikleri ortam toplumun tali ve asli çalişkilerine dayanan bir potansiyeldir. Hareketin dayanağı, başlangıcı ve geliştiği ortam, Türk halk tabakasının iktisadi ve kültürel gerçeklerini yansıtmaktadır.

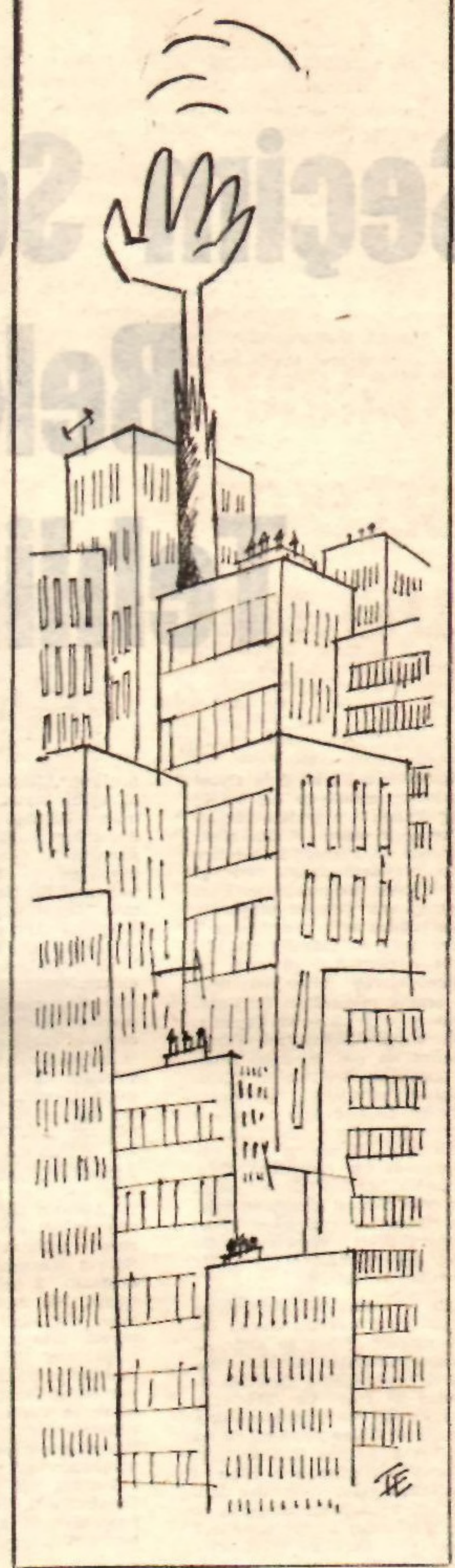
Fakat ne var ki, bu hareketin başındakilerin (ARAMCO dedikodularından bahsetmek bile istemiyorum) verdikleri demeçler, niyetlerinin Türk sosyalizmine yönelmekten ziyade, hakim sınıf içinde mutlak bir güce sahip olan büyük şehir komprador, mason burjuvazisinin egemenliği yerine Anadolu tüccar (yarın sanayici)) burjuvazisinin egemenliğini ikame etmektir. Dünya görüşleri tam olarak belirlenmediğinden vakit henüz erkense de, bu hareketin de yakın Türk toplumsal tarihinin şahit olduğu gibi, levantenler ile müslüman burjuvazi, İttihat ve Terakkiciler ile İtilafçılar arasındaki hakim sınıf çatışmalarına benzediği söylenebilir. O vakit, bu çelişme zincirine bir de mason-mukaddesatçı halkası eklenmiş olur.

Fakat, ne Türkiye İşçi Partisi'nin şimdiki haliyle varlığını yitirişi, ne de mukaddesatçı hareketin Anadolu tüccarı lehine istismarı, Türk halkının bağrında gelişen başkaldırma gücünü yavaşlatamaz. Kendi emek-gücüne sahip çıkacak halk ile kendi kültüründen taviz vermeyecek olan halk ayni Türk halkıdır(***). Yarınki Türk *sosyalizmi* de ancak bu iki unsur üzerine kurulabilir ve bu, potansiyel olarak hazırdır.

(*) Burada, hiç bir şekilde, mazlum milletlerin emperyalizme karşı ilk savaşım veren ve milli bağımsızlığımızı kazandıran Atatürk hareketlerine karşı telmih ve imalarda bulunulduğu iddia edilemez. Bu incelemede söz konusu olan, çağdaş Türk toplumundaki sınıf ilişkileri ve bu ilişkiler üzerinde oluşan iktidarın tahlilidir.

(**) «Müspet katkılar» deyimini tarafsız olarak kullanıyoruz. Az-gelişmiş ülkeler için yüksek büyüme haddinin halkın refah seviyesini hemen yükseltmeyeceği bilindiğine göre, «müsbet katkılar»la söylenilmek istenilen sadece sermaye stokuna yapılan net ***ilavelerdir.***

(***) Türk halkının kendi emek-gücüne sahip çıkmasına «sosyalizm», kendi kültürüne taviz vermemesine «müslümanlık» niteliği vererek, yarınki türk toplumu için tasarlanan iktisadi sisteme «müslüman sosyalizmi» damgasını vurmak tahlilin yanlış anlaşılması yada tahrifi demektir. Anlatılmak istenilen kısaca şudur: Toplum bünyesi alt ve üstyapının değişik seviye ve kertelerinde oluşan karmaşık bir birleşim arzettiğine göre, Türk toplumunun tarih biliminin ışığı altında araştırılmasında, mülkiyet ve kültür gibi iki önemli unsurun arabağıntıları kesinlikle hiçbir şekilde ihmal edilmemelidir. Bu önerinin ise önceden tasarlanmış, kalıp halindeki bir «müslüman sosyalizmi» ile ilgisi yoktur.

Seçim Sonrası Beklenen Tehlikeler !

Emperyalizmin vurucu iç kuvvetlerinden komandocubaşı Türkeş

Mekin GÖNENÇ

BUGÜN için Türkiye'nin siyasi hayatını etkileyen dış ve iç etkenler soğukkanlı bir şekilde incelenip tahlil edilecek olursa, önümüzdeki birkaç yıl içerisinde Türkiye'de oldukça önemli siyasi olayların patlak vereceği sonucuna kolaylıkla ulaşılacaktır. Bazı çevrelerce, meydana gelecek olaylarda iç etkenlerin başlıca rolü oynayacağı ileri sürülecekse de, aslında dış etkenlerin, özellikle emperyalist güçlerin, bu olayların hazırlayıcısı olacakları açık bir şekilde ortaya çıkacaktır. Şu kadarını kesinlikle söyleyebiliriz ki, önümüzdeki 4 yada 5 yıl, Amerika'nın Türkiye'nin içişlerine en çok burnunu sokacağı, CIA casusluk örgütünün Türkiye'de en yoğun uğraşılara girişeceği devre olacaktır. Önümüzdeki 4 yada 5 yıl içerisinde, şartların emperyalizmin tamamen aleyhine dönüşmesi halinde (ki bu kaçınılmaz bir sonuçtur), Türkiye muhtemelen kendini CIA'nın planlıyacağı bir ordu darbesi içerisinde bulacak ve Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki işbirlikçileri Washington ile elele vererek ülkeyi yeniden siyasi bir kaosun içerisine iteceklerdir.

Yukarıda ileri sürmüş olduğumuz iddialar, soyut birer kavram olarak değerlendirilmemelidir. Şayet şu anda Amerikan emperyalizminin at koşturduğu bütün geri bıraktırılmış ülkelerin siyasi anatomisi ile yine bu ülkelerde CIA'nın karıştırdığı ve karıştırmakta olduğu siyasi entrikalar incelenecek ve yeryüzünün her köşesinde, özellikle Akdeniz ve Kuzey Afrika'da, son yıllar içerisinde meydana gelen kuvvetler dengesinin bozulması gözönüne alınacak olunursa, bu iddiamızın somut temellere dayandığı ortaya çıkacaktır. Şöyle ki:

■ *Amerika'nın Akdeniz'de etkisini kaybeden planı*

1) Özellikle son üç yıldan beri, Akdeniz'deki kuvvetler dengesi Sovyet Rusya lehine değişmiş bulunmaktadır. Artık, Amerikan 6. Filosu bu bölgenin en güçlü, en üstün deniz kuvveti olmak durumundan çıkmıştır. Yalnız Akdeniz'de değil, son dört yıl içerisinde dünyanın her tarafında denizlerdeki üstünlük Sovyetlerin eline geçmiş bulunmaktadır. Amerikan askeri yetkilileri bile, artık bu gerçeği kabul etmek zorunda kalmışlardır. (Bak: Jane's Fighting Ships'in eylül sayısı. Raymond V.B. Blackman - US and Russian Fleets). Bizzat Amerikan kaynaklarının yayınladığına göre, ABD donanmasında 3360 parça savaş gemisi bulunmakta, bunlardan yalnızca 894 tanesini kısmen yeni gemiler teşkil etmektedir. Buna karşılık, Sovyet Rusya donanmasında 3240 parça savaş gemisi bulunmakta, fakat bunların 1575 tanesini en son teknik ve elektronik cihaz ve silahlarla donatılmış yeni gemiler teşkil etmektedir. Amerikan donanmasının elindeki yüzlerce gemi savaş etkenliğini yitirmiş, ikinci dünya savaşından arta kalan eski teknelerdir. Sovyet donanmasında nükleer güçle çalışan 65 denizaltı bulunmaktadır ki, bunlar kısa ve orta menzilli nükleer başlıklı füzelerle donatılmış olup, muhtemel bir savaşta Pasifik ve Atlantik Okyanuslarından Kuzey Amerika kıt'asını abluka altına alacaklar ve Akdeniz'dekiler de, NATO devletlerini güneyden nükleer ateş çemberi içerisinde tutacaklardır. Bunlardan başka Sovyet donanmasında 320 dizel motorlu denizaltı, 2 helikopter gemisi, 25 kruvazör, 100 destroyer, 100 refakat gemisi, 275 sahil muhafaza gemisi, 350 mayın tarayıcı, 125 füze gemisi, 350 torpido ve 230 çıkarma gemisi bulunmaktadır. Özellikle Akdeniz'deki Sovyet savaş gemileri, donanmanın en yeni ve en vurucu silahları olarak kabul edilmektedir. Denizlerde üstünlüğü Sovyetler'e kaptıran Amerikan stratejik uzmanları şu anda muhtemel bir global savaş için Arjantin, Güney Afrika Cumhuriyeti, Hollanda ve İngiliz donanmalarının kendilerine katılmalarının şart olduğunu ileri sürmektedirler.

2) Şimdi de, Akdeniz ve Güneydoğu Avrupa'daki genel stratejik duruma kısaca bir göz atacak olursak, karşımıza çıkacak durumun ABD için hiç te içaçıcı olmadığı açık ve kesin bir şekilde ortaya çıkacaktır. Libya'nın da sosyalist Arap devletleri blokuna katılması ile, Kuzey Afrika ve dolayısıyla Akdeniz'deki üstünlük Sovyetler lehine daha da güçlenmiştir. Libya'nın Amerikan Wheelus Üssü'nün uğraşlarına son vermesi demek, Amerika'nın Orta - doğu'daki en önemli ikmal, lojistik ve eğitim merkezinin elden çıkması demektir. Suriye, Birleşik Arap Cumhuriyeti, Libya, Cezayir gibi Akdeniz'i güney ve doğudan çevreleyen geniş bir saha Sovyetlerle aynı ülküleri izleyen devrimci yönetimlerin elindedir. Sovyet Rusya'nın bu ülkelerin toprak ve limanlarında güçlü üsleri bulunmaktadır. Belki de, 1970 yılı bitmeden yeryüzünün bu kesiminde tek bir Amerikan üssü

Amerika'nın halen Türkiye'deki bir numaralı adamı AP Lideri Demirel

bile kalmayacaktır. Akdeniz'in doğu sahillerinde Türkiye dışında ABD ile dost olan tek ülke İsrail'dir ki, bu saldırgan devleti de yakın gelecekte bazı sürprizler beklemektedir. Zaten İsrail toprakları üzerinde sıhhatli bir Amerikan üssü düşünmek te, stratejik açıdan oldukça sakıncalı görülmektedir.

Amerika'nın Akdeniz'deki deniz kuvvetleri ile aynı bölgedeki askeri üsleri bahis konusu olduğunda, stratejik bakımdan Yunanistan üzerinde de durmak gerekir. Ne var ki, bugün Yunanistan'da için için kaynayan bir Amerikan düşmanlığı alıp yürümektedir. Cuntaya karşı aktif direnişe geçmeğe hazırlanan bütün ilerici ve devrimci güçler kendilerinin başına cunta belasını sardıran tek devletin ABD olduğunu artık iyice anlamışlardır. Gelecekte Yunan toprakları üzerinde bulunan hiçbir Amerikan üssü için artık emniyet yok. düşmanı, dış düşmandan daha da yıkıcı olacaktır. Bu sonuca varan yalnızca bizler değiliz. Bizzat CIA'nın Washington'a verdiği raporlarda bile bu durum özellikle belirtilmiş bulunmaktadır.

■ *Amerika'nın Türkiye planı ve dört piyonu*

Bütün bu sıraladığımız faktörler akılda tutulup dünya haritasına göz atılacak olunursa, Türkiye dahil, Avrupa'daki tüm NATO ülkelerinin Sovyetler Birliği tarafından deniz ve karadan nasıl bir abluka, nasıl bir kıskaç içerisine alındığı kolaylıkla görülecektir. Sovyetlerin nükleer denizaltıları ve füze gemileri bir saat içerisinde Türkiye dahil, bütün Avrupa'yı yerle bir edecek kısa ve orta menzilli nükleer başlıklı füzelerle donatılmıştır. Amerikan üsleri Türkiye'de bulunduğu sürece de, Türkiye toprakları ve Türkiye halkı muhtemel bir savaşta hiç yoktan, yalnızca egemen sınıfların çıkarları uğruna Sovyet füzelerine hedef olmaktan kurtulamıyacaktır. Pentagon'un Türkiye'deki üsler ve nükleer silahlarla donatılmış 6. Filo ile, Sovyet Rusya'nın askeri ve sanayi bölgelerini güneyden vurmak planı artık eski etkisini yavaş yavaş yitirmek üzeredir. Çünkü o debdebeli filonun hemen yanıbaşında kendisinden daha güçlü bir donanma dolaşmaktadır.

Kaba hatları ile yukarda açıkladığımız genel stratejik durum ve Akdeniz ülkelerindeki son gelişmeler iyice değerlendirilecek olursa, Amerika'nın önümüzdeki 4 yada 5 yıl içerisinde Türkiye'ye niçin daha fazla tebelleş olmak isteyeceği, niçin Türkiye'yi elinden kaçırmak istemeyeceği açıkça ortaya çıkacaktır. Doğu Akdeniz'de ve Güney - doğu Avrupa'da Amerika'nın kendi çıkarları bakımından güvendiği tek ülke Türkiye'dir. Komer'in Türkiye'den ayrılmadan önce Türkiyedeki sol hareketler üzerine verdiği demeç iyice hatırlanmalıdır. O demeç CIA gözü ile Türkiye'deki sol eylemin tahlilidir. Washington'un gözü ile Türkiye'nin siyasi panoramasıdır. Unutulmamalıdır ki, Türkiye'deki Amerikan üslerinin en önemli görevlerinden birisi de, Sovyetler'in Karadeniz ve Güney - batı hudut kesimlerindeki askeri radar ve telsiz istasyonları ile üsleri hakkındaki her türlü bilgiyi toplamak, kısaca elektronik casusluk denilen uğraşları sürdürmektir. Sovyetlerin nüfuz sahasının daha da genişlediği bir Doğu Akdeniz'de Türki-

...erikan emperyalizminin ... hesaplarında rolü ...nan İnönü ve Ecevit, ...A ajanı Komer ile...

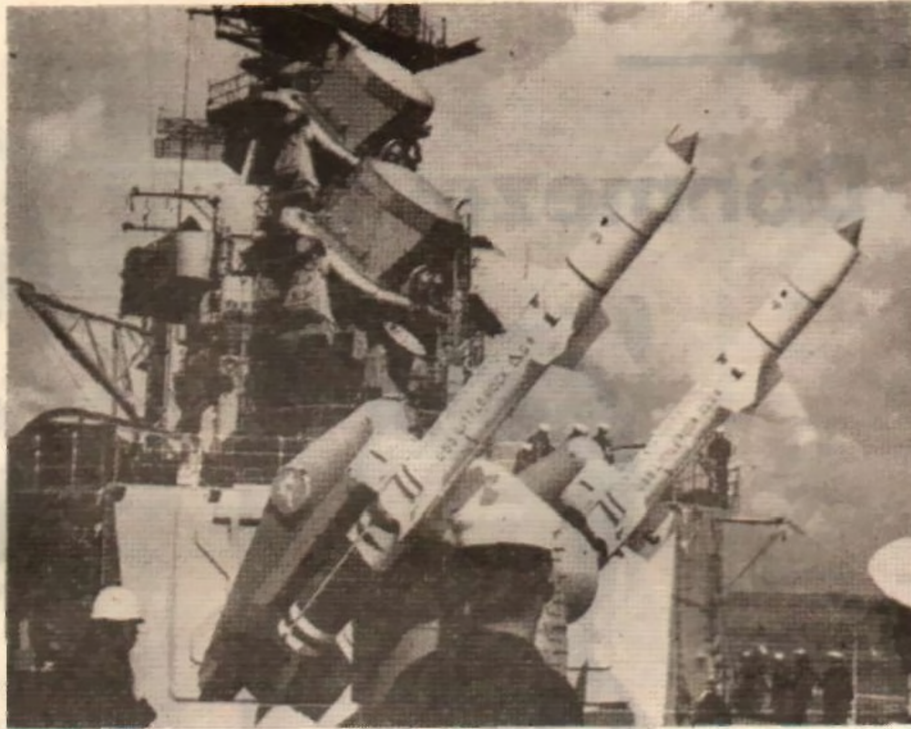

Önümüzdeki dört beş yıl ...nde Türkiye'nin başına yeni çoraplar öreceği şüphesiz olan Amerika Cumhurbaşkanı Nixon

«Bugün Türkiye'de hemen herkes, «Seçimden sonra ne olacak?» sorusunu birbirine sormaktadır. Gerçekten de, ister tek başına AP iktidarı olsun, ister koalisyon kurulsun, mevcut sosyo - ekonomik koşullar Türkiye'ye dört yıl daha rahat yüzü göstermeyecektir. Ancak, önümüzdeki dört yılın tehlikeleri sadece iç etkenlerin değil, büyük ölçüde Amerikan emperyalizminin hesaplarının ürünü olacaktır. Bugün Ortadoğu bölgesinde gerek ekonomik ve politik gerekse askeri bakımdan Birleşik Amerika'nın tek üssü olarak Türkiye kalmıştır. Amerika, bu üssü de yitirmemek için önümüzdeki dört beş yıl içinde her türlü manevrayı çevirmekten geri kalmayacaktır. Arkadaşımız MEKİN GÖNENÇ, aşağıdaki incelemesinde seçim sonrası Türkiye'yi bekleyen tehlikeleri bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.»

...ye'deki üsleri Amerikalılar için daha da büyük bir önem taşıyacaklardır. Türkiye kaybedildiği, Türkiye'deki üsler de elden çıktığı takdirde, NATO'nun Güney - doğu kanadı tamamıyla kopmuş ve ABD için de ucuz bir «ileri karakol» elden çıkmış olacaktır. Dolayısıyla, Ortadoğudaki Anglo - Amerikan çıkarları baltalanmış olacaktır. Öyleyse, ne yapıp yapıp Türkiyenin Amerikan üslerinden arındırılmaması, NATO'cu, CENTO'cu partilerin iktidarda olması lazımdır. İşte, Yankee'nin önümüzdeki 4 yada 5 yıl için Türkiye üzerine tezgahlamakta olduğu siyasetinde etken olan faktörler bunlardır.

Bugünkü Türkiye'de Amerika'nın, özellikle CIA'nın, yukarda açıkladığımız emellerini uygulatabilmek için kullanabileceği başlıca dört «piyon»u vardır. Bunlardan ilki, Demirel takımının önderlik ettiği komprador-toprak ağası işbirliği; ikincisi, İnönü ile Ecevit'in önderliğindeki **statu quo**'cu bürokratlar; üçüncüsü, Hitler'in ancak 6. kopyası olabilecek Türkeş'in başında bulunduğu ve vurucu kuvvet olarak kullanılacak olan gerici güçlerle komandolardır. Şayet Amerikan emperyalizminin nüfuz sahası içerisinde bulunan geri bıraktırılmış ülkelerin siyasi anatomisi iyice kurcalanacak olunursa, hepsinde bir Demirel, bir İnönü, bir Ecevit ve bir Türkeş bulmak zor olmayacaktır. Bu piyonlardan sonuncusu, belki de en korkuncu, Amerikan elçilik ve konsolosluklarının çelik kasalarında deste deste yığılı duran CIA'nın emrindeki yüz milyonların üzerindeki Türk parasıdır. Yakın gelecekte Amerikan emperyalizmi bölgedeki ve Türkiye'deki her türlü çıkarlarını yukarda sıraladığımız piyonlarının gizli yada açık işbirliği ile sürdürmeğe devam edecektir.

Amerika'nın Akdeniz'deki savaş köpeği Altıncı Filo da, Sovyet gemilerinin Akdeniz'e geçmesinden sonra bölgedeki askeri üstünlüğünü kaybetmiş, bu durum Amerika'yı Türkiye üzerinde yeni hesaplar yapmağa sürüklemiştir.

■ *Türkiye'de erkekçe sesler dönemi*

Ne var ki, önümüzdeki dört yıllık devrede yönetimi eline alacak olan iktidarları çok güç şartlar beklemektedir. Türkiye bugün için mali ve iktisadi alanlarda dar boğaza gelmiş, iflasın eşiğine dayanmıştır. Altın rezervleri tükenmiş, hazine boşalmıştır. Türk parasının dıştaki değer ve itibarı tamamen yitirilmiştir. Yüz milyonları bulan dış borç taksitleri ile bunların faizlerinin ödenme zamanı gelmiş, kapıya dayanmıştır. Bütün bunların yanında, doğuda kıtlık almış yürümüş, hayat pahalılığı baştan boya bütün Türkiye'yi sarmıştır. Doğuda milyonlarca insan aç açına bir kış geçirmek tehdidi ile karşı karşıyadır. Kısacası, ülkenin iktisadi ve mali durumu tam bir kaos içerisindedir. Aynı basiretsizlik devam edecek olursa, durum daha da kötüye gidecektir. Bütün bunlara karşılık işbirlikçi iktidarların başvurduğu tek yol, sol eylemi terör ile durdurmağa çalışmaktır. Neresinden bakılırsa bakılsın, önümüzdeki yıllarda Türkiye'de zaman faktörü emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerin aleyhine, anti - emperyalist güçlerin, gerçek milliyetçilerin ve sosyalizmi Türkiye'de kuracak devrimcilerin lehine çalışacaktır.

Türkiye'deki son siyasi gelişmeler iyice değerlendirilecek olursa, görülecektir ki, önümüzdeki dört yıllık devre Türkiye halkının emperyalizmin savunucusu olan, posası çıkmış tutucu politikacılarına karşı daha etkili eylemler arayacağı ve bu eylemleri mutlaka bulup uygulayacağı devre olacaktır. Kentlerde işçilerin, her türlü emekçinin, dar gelirlilerin, halktan yana aydınların, köylerde köylülerin artık devrini kapamış kısır çekişmelerle Türkiye'nin siyasi hayatında söz sahibi olamıyacaklarını kesin şekilde anlayacakları devre olacaktır. Çeşitli nedenlerle önümüzdeki yıllar içerisinde bu eylemler bütün Türkiye çapında yürütülemese bile, mutlak ve mutlak etkili eylemlerin çekirdeği atılacaktır. Tarihi diyalektik bunu göstermektedir... Önümüzdeki 4 yada 5 yıl içerisinde Türkiye'nin kentinde, köyünde, dağında, ormanında, ovasında ve yaylasında daha erkekçe ses veren etkili eylemler gelişecektir. Gidiş öyle bir gidiştir ki, önümüzdeki yıllar komprador - toprak ağası - bürokrat yönetiminin hızla itibarını yitirip, sınıf bilincinin daha da sağlam bir şekilde halk topluluklarında uyanacağı bir devre olacaktır. Şayet, önümüzdeki yıllar içerisinde Türkiye'nin siyasi hayatına el koyacak olan iktidarlar bütün basiretlerini kaybedip, işi kaba bir terör rejimine çevirmeğe uğraşacak olurlarsa, halk tabakalarında sınıf bilincinin uyanması daha da hızlanacak, emperyalizmin Türkiye üzerindeki kirli oyunları daha açık şekilde halkın gözleri önüne serilecektir. Böyle bir durumun meydana gelmesi, yani Türkiye halk topluluklarının bilinçlenip emperyalizmin karşısına etkili eylemlerle dikilmesi, gelecekte kendilerinin Türkiye toprakları üzerindeki siyasi ve askeri hegemonyalarının sonunun yaklaşması demek olacaktır. İşte, iş bu noktaya dayandığında, yani işbirlikçilerin emperyalizmin ana çıkarlarına Türkiye'de artık zararlı olduğuna Washington tarafından karar verildiğinde, CIA ortaya çıkacak ve kendilerinin uzun vadeli çıkarlarını tehlikeye düşüren siyasi iktidarı feda edecektir. Sadece sınıf bilinçlenmesini durdurmak yada yavaşlatmak için ordu yolu ile iktidara el koyma yolları aranacaktır. CIA uzmanlarının uzun incelemeler sonunda hazırladığı raporlara göre, «Türkiye Ordusu öyle bir ordudur ki, yönetime el atsa bile, iktidarda kalıcı bir ordu değildir. Herşeyden önce mevcut düzenden yanadır. Belki de birkaç reform hareketi ile en kısa zamanda yönetimi politikacılara teslim edecektir.» Türkiye'nin asıl ihtiyacı ise, bazı alanlarda yapılacak dağınık reformlar yerine, köklü bir düzen değişikliği olduğuna göre, Washington için Türkiye ordusu, düzeni tehlikeye düşürecek her iktidar için bir «alternatif» olarak kabul edilmektedir. Böylece, işbirlikçi siyasi iktidara bel bağlayan aldatılmış halk topluluklarında, **«Adamları devirmeselerdi, belki de çok iyi şeyler yapacaklardı!»... «Adamlara fırsat vermediler ki! Kendilerini rahat çalıştırmadılar ki?»** gibi fikirlerle devrilen iktidara bir özlem duyma havası yaratılmaya çalışılacaktır. Tıpkı 1960 mayısındaki ordu darbesinde olduğu gibi. CIA'nın Washington'a verdiği resmi raporlarda, 27 mayıs darbesini önceden haber aldığı bildirilmektedir. Ne var ki, Demokrat Parti'nin o zamanki tutumu halk nazarındaki itibarını hızla yitirmekte olduğu ve bunun zamanla sınıf bilinçlenmesi ve anti - emperyalist eylemlere dönüşebileceği şeklinde değerlendirilmesi, Washington'u, Menderes'i feda etmek zorunda bırakmıştı. Halkların bilinçlenmesine karşı emperyalizmin kitabında öngörülen taktiklerin birisidir bu...

■ *Yeni dönemde ordunun görevi*

Önümüzdeki 4 yada 5 yıllık devrede Türkiye Ordusu içerisindeki devrimci subaylara büyük bir milli görev düşmektedir. **«Kardeş kavgası», «Milleti birbirine düşürme»** gibi içten ve dıştan gelecek hiçbir tahrike kapılmayıp, siyasi iktidarları kendi hallerine bırakmalıdırlar. Çünkü bu devre, egemen sınıfların temsilcisi politikacıların hızla halkın gözünden düşüş devresidir... Halkın bilinçlenip gerçek eylemini bulacağı yada çekirdeğini atacağı devredir... Emperyalizmin takkesinin düşüp, altındaki «kel»in halk tarafından görüleceği devredir... Emekçi ve köylülerin ve onların partisinin iktidara gelme olanakların yoğunlaşacağı devredir. Siyasi iktidara yapılacak en küçük bir müdahale bu bilinçlenmeyi yavaşlatacak, durduracak ve Türkiye halk topluluklarının yararından ziyade aleyhine sonuçlar getirecektir.

Artık anlaşılmalıdır. Türkiye'nin gerçek düşmanı emperyalizmdir. Amerikan emperyalizmi Türkiye'nin siyasi hayatını avuçları içerisine geçirmiştir. Amerikan emperyalizmi ne yapıp yapıp Türkiye'den kovulmalı, Amerika'nın bu topraklar üzerindeki siyasi ve iktisadi hükümranlığına mutlaka bir son verilmelidir. Aksi halde, kısa bir süre içerisinde Amerika Türkiye'yi Türklere cehennem yapacak, Türkiye halk topluluklarına cehennem hayatı yaşatacaktır!

Doğu Gerçeği ve Ortadoğu Devrimci Çemberi

Doğu Anadolu üzerine çok fazla söz söylenen, tartışma yapılan bu günlerde «Doğu Sorunu»nu açık seçik öğrenmek zorunluluğu ile karşı karşıyayız. Bu yazımızda, Doğu Anadolu'nun bir kesiminde (Hakkâri) araştırma yapmak üzere topladığımız bilgilerin, gözlem notlarının, Doğu konusunda yerli ve yabancı kaynakların ortaya çıkardığı bilgilerin ve bu konuda bilgi sahibi olan çeşitli kimselerle yaptığımız konuşmaların ışığında Doğu Meselesini çözme yolunda yapmamız gerekenleri şöyle noktalamak istiyoruz:

1. Doğu Anadolu'nun, Türkiye'deki genel devrimci, sosyalist kavga içindeki yeri sandığımızdan çok daha önemlidir.

2. Doğu Anadolu hakkındaki röportaj ve gezi yazıları çok eksikli ve yanlıştır. Zaman zaman ilerici güçleri yanlış kanlara sürükleyecek amaçlıdır. Doğu Anadolu üzerine bilgi edinmek için, güvendiğimiz bilimsel araştırmalardan kaynaklanmak yada yöreyi bizzat gezmek zorundayız.

3. Doğu sorunu yalnızca bir bölgesel geri kalmışlık sorunu değildir, aynızamanda ETNİK ve SINIFSAL BİR SORUNDUR.

4. Çok kısa bir zamanda, çok hızlı bir tempo ile, Doğu hakkında gerçek bilgi edinme sürecine girmemiz gereklidir. Bunun için Doğu hakkındaki bütün ilkel, faşistçe ve bürokratik düşüncelerimizi bir tarafa bırakmak zorundayız. Doğu meselesinde bütün şoven tutku ve düşüncelerimizden sıyrılmalıyız.

5. Doğu halkları hakkında, Doğu halklarının etnik yapısı, dili, tarihsel gelişimi, başkaldırmaları, politik örgütlenmeleri hakkında kesin, gerçek bilgiler üretmek zorundayız. Bu noktada etnik meselenin, üretim ilişkileri ve sınıfsal meselelerle olan ilişkilerini çok açık şekilde kavramamız gereklidir.

6. Görünürde Doğu meselesini çözmeye yönelik, gerçekte Doğu - Batı çatışmasını daha fazla hızlandıran, Türkiye'deki halklar gerçeğini reddedip, halkları birbirine düşüren her türlü çalışmaları, asimilasyon planlarını, emperyalistlerin işbirlikçisi durumundaki iktidarların bölücülük işlemlerini iyiden iyiye araştırıp, bu politikaların ipliğini pazara çıkarmak zorundayız.

7. Doğu Anadolu'nun politik örgütlenmesinde çok fazla etkisi olan aşiret ve tarikatların yapısını ortaya koymak, bunların ilişki kurduğu güçleri saptamak ve devrimci hareketlerde aşiret ve tarikat tipi örgütlerin yerinin ne olacağını araştırmak zorundayız.

8. Emperyalist güçlerin Kuzey Suriye, Kuzey Irak, Batı İran üzerindeki planlarını, oralardaki milliyetçi hareketler için saptadıkları stratejilerini ve örgütlerini çok iyi bilmek zorundayız.

9. DOĞU'DAKİ ANA ÇELİŞKİNİN TÜRK ve KÜRT HALKLARI ARASINDA OLMAYIP, TÜRK ve KÜRT EMEKÇİ HALKLARI İLE BATILI ve DOĞULU EGEMEN SINIFLAR ARASINDA OLDUĞU'nu ortaya koyup, bu gerçeğin ışığında eylemlere girişmeliyiz. Öte yandan bu sınıfsal gerçeği saptırmak isteyecek bütün planlara karşı da uyanık olmalıyız.

Sol güçler Doğu'da ve Batı'da etkinlik kazanmaya başlayınca, karşı güçler, iktidardaki güçler şöyle bir hareket tezgahlayabilirler: Karşı güçler, sol güçlere karşı birleşik cep'e yaratabilmek için çeşitli vesilelerle sol güçleri Doğu'ya sürecek, onların oralarda eyleme girişmelerini sağlayacak ve sonra bütün yurt çapında «kürtçülük yapılıyor, solcular kürtleri ayaklandırıp milli bütünlüğümüzü bölüyorlar» propagandası yaparak, sol güçlerin

Fethi Naci beraat ettirilirken

Atatürk de, Dönmezer'in isnadından kurtarıldı!

ARKADAŞIMIZ Fethi Naci'nin Sovyet Devrimi'nin 50. yıldönümü dolayısıyla yazdığı «Ekim İhtilali Elli Yaşında» başlıklı yazıda «komünizmin övüldüğü» iddiasıyla İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nce Fethi Naci ve o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar hakkında verilen mahkumiyet kararı Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nce esastan bozulmuştur.

Yargıtay Birinci Ceza Dairesi, gedikli fetvacı Ord. Prof. Sulhi Dönmezer'in «suç vardır» fetvasını bir kere daha suratına çarparak bir bakıma Atatürk'ü de beraat ettirmiştir. Zira, hatırlanacağı üzere, Dönmezer, Atatürk'ün Türk - Sovyet Dostluğu üzerine yaptığı konuşmanın bir yazıya iktibas edilmesinin «komünizmi övme» teşkil edeceğini ileri sürerek, dolaylı şekilde Atatürk'e de «komünizmi övme suçunu işlemek» isnadında bulunmuştu.

2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin mahkumiyet kararında, hükme esas alınan Ord. Prof. Sulhi Dönmezer'in «suç» fetvası şu şekilde yeralmaktadır:

Suç Fetvası

«Hazırlık sırasında 18.12.1967 tarihli altı sahifelik rapor vermiş bulunan Bilirkişi Ordinaryüs Profesör Sulhi Dönmezer, «Ekim İhtilali Elli Yaşında» başlıklı yazıyı komünist ihtilalinin ellinci yıldönümü münasebetiyle ihtilalin nedenlerini belirtmekte, o tarihten bugüne kadar Sovyet Rusya'nın endüstri ve bilim alanındaki gelişmeleri çeşitli rakamlar da verilmek suretiyle, açıklanmakta, sosyalist dünyanın fabrikalarının dünya sanayi üretiminin beşte ikisini verdiği ve bunun beşte birini ise sadece Sovyetler Birliği'nin ürettiği ileri sürülmektedir. Komünist İhtilali ile kurulan komünist rejimin endüstriyel, bilimsel ve tarımsal oranlarda büyük gelişme yarattığı böylece belirtilmeğe çalıştıktan sonra hemen bir sual takriri üzerine Atatürk'ün o zamanki siyasi şartlar içinde Rus komünist ihtilali lehinde söylemek mecburiyetinde olduğu sözler nakledilmektedir. Sözü geçen konuşmasında Atatürk, zamanın politik şartlarının bir gereği olarak ve mevcut dış siyaset ortamı içinde Bolşevik ihtilalinin ve bolşevizm lehine beyanlarda bulunduktan sonra «İslamiyetin en âli kaide ve kanunlarını ihtiva eden bolşevizm bizim dahi mevcudiyetimize kasdetmiş olan müşterek düşman aleyhinde bugün ihraz etmiş bulunduğu zafer bizim için de şayan-ı teşekkür bir neticedir» demektedir.

«Atatürk'ün bu beyanlarının Rus Proleter ihtilalinin ellinci yılını kutlama havası içinde ve komünizmin çeşitli alanlardaki başarısını gösteren bir yazıdan hemen sonra nakledilmesi, büyük kurtarıcının 1920 yılının devletlerarası politik şartların zorunluğu altında söylediği bu sözlerinin suiistimal edilmesinden başka bir şeyi ifade etmez.

«Sözü geçen beyanlara bu yazıda yer verilmesi, yazarın komünizmi övme çabalarına bir destek bulma gayretinin sonucudur. Milli kurtarıcının sözleri yazar tarafından komünizmi övme çabalarına bir destek bulma gayretinin sonucudur. Milli kurtarıcının sözleri yazar tarafından komünizmi övme hususunda suiistimal edilmek suretiyle bir vasıta olarak kullanılmıştır.

«Yukarıda açıkladığımız sebeplerle, inceleme konusu yazı ile T.C.K.'nun 142/4. maddesinin ihlal edilmiş olduğunun kabulü gerektir.»

2. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Nuri Sangar, üye Orhan Önder, üye Naci Tanverdi de, Dönmezer'in bu fetvasından sonra 16.1.1969 tarihinde şu kararı vermişlerdir:

Mahkumiyet kararları Yargıtay'da bozulan arkadaşlarımız Fethi Naci (üstte) ve Yaşar Uçar (solda)

Mahkumiyet

«Ekim İhtilali Elli Yaşında başlıklı yazıda belirtilen ihtilalin neticesindeki gelişmenin komünizm ihtilalinin faydalı ve mesut bir neticeye vasıl olan bir hareket bulunduğunu belirtmek ve sanki büyük Atatürk dahi bu düşüncede bulunuyormuş şeklinde bir kanaati okuyucuya aşılamak maksadıyla yazılmış bulunduğu açıkça belirtilmektedir. İcapsız olarak makale arasına eklenen bu yazı ile Atatürk'ün de tasvip ettiği komünizm'in faydalı neticeler veren bir rejim olduğu intibaı uyandırılmak istenmiş ve böylelikle de komünizmi övme gayesi güdüldüğü anlaşılmış olup heyetimizce de bu yolda tam bir vicdani kanaat tahassül etmiştir.

«Sabit olan fiil ve hareketlerinden dolayı T.C.K.'nun 142/4. maddesi gereğince birer sene ağır hapislerine ve aynı maddenin 6. bendi gereğince cezaları yarı nisbetinde artırılarak neticeden her iki sanığın BİRER SENE ALTIŞAR AY HAPİSLERİNE...»

İtirazlar

2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin bu kararını dergimiz avukatı Müşir Kaya Canpolat temyiz etmiş ve murafaa istemiştir. Bunun üzerine geçen ay Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nde murafaa yapılmış, gerek avukatımız Müşir Kaya Canpolat, gerekse Prof. Turan Güneş Fethi Naci'nin savunmasını yaparak, Dönmezer'in fetvasını ve ona dayanan kararı bilimsel ve hukuki şekilde çürütmüşlerdir.

Fethi Naci de, yaptığı savunmada özetle şöyle demiştir:

«Savcının iddiası da, mahkeme heyetinin kararı da, bilirkişi sayın Sulhi Dönmezer'in raporuna dayanmaktadır. Dönmezer'e göre, Atatürk o konuşmasında komünizmi övmüştür, ama o günkü şartlar içinde bunu yapmaya mecburdu.

«Böylece, Sayın Dönmezer, yalnız bir ceza hukuku bilgini olarak değil, Atatürkçü dış politika ve milli mücadele yılların dış siyaset ortamı konusunda da bir otorite ağzıyla konuşmaktadır. Bu, Atatürk'ün Söylev'ini, bütün söylev de demeçlerini, tamim, telgraf ve beyannamelerini ve ayrıca milli mücadele ve Atatürk hakkında yazılan kitapların büyük çoğunluğunu okumuş biri olarak Sayın Dönmezer'in verdiği raporda ceza hukuku dışına çıkmakla mahkemeyi yanıltıcı bir durum

karşısında birleşik cephe yaratıp, sol güçleri ezme yoluna gideceklerdir. (Hakkâri'de araştırma yapmak amacıyla yaptığımız gezilerde bizler sosyalizm propagandası değil, kürtçülük propogandası yapmak suçuyla izlendik ve kürtleri tanımayan, kürtçe bilmeyen bizler zaman zaman kürtçülük yapıyor iddiasıyla askeri mahkemeye verilmekle tehdit edildik). Egemen güçlerin Doğu ve Batı'daki sınıfsal gerçekleri yukardaki şekilde saptırmak istemelerini şimdiden önlemek zorundayız.

10. Doğu Anadolu'daki ana çelişkinin Tür ve Kürt halkları arasında olmayıp, Türk ve Kürt emekçi halkları ile Batılı ve Doğulu egemen sınıflar arasında olduğunu ve bu çelişkinin gerçekte emperyalist güçler tarafından tezgahlanıp, geliştirildiğini saptar ve yukarıdaki gerçekleri de göz önüne alan bir eyleme girerken, şöyle bir ortak gücü de amaçlayabiliriz:

Emperyalist güçler bugün Ortadoğu'da bir ahtapot biçiminde yerleşip, kollarını her yana uzatmışlardır. Türkiye'de vereceğimiz anti - emperyalist bir eylem ile ahtapotun bir kolunu kesmemiz sorunu çözümleyemeyecek, ahtapot bir dönem sonra diğer kollarıyla gelecektir. (Türkiye'de ekonomik faaliyeti olmayan Aramco'nun Türkiye içinde politik faaliyet göstermesi örneğini unutmamak gerek).

Orta - Doğu'daki emperyalist ahtapot ancak Irak, Suriye, İran, Suudi Arabistan, Mısır, Lübnan gibi ülkelerin emekçi halklarıyla, onların sosyalist güçleriyle vereceğimiz ortak bir kavgayla ortadan kalkacaktır. Bunun aksini düşünme': Orta Doğu Meselesini anlamamak, soyutlamaktır.

Yani, kısa bir zamanda güçlü bir Ortadoğu Devrimci Çemberi oluşturup, harekete geçmek gerekiyor.

Bu noktada Ortadoğu ülkelerinin;

1) Sosyo - ekonomik yapıları,
2) Sosyalist güçleri ve örgütlenmeleri,
3) Milliyetçi Hareketleri,
4) Solcu görünen ihtilalleri,
5) Öğrenci Hareketleri,
6) Emperyalist güçler karşısındaki yerleri hakkında kısa zamanda bilgi edinmek zorundayız.

Görevimiz, Doğu Meselesini tutarlı bir şekilde çözümleyebilmek için, yukarıda belirtilenleri yerine getirmek ve Ortadoğu Devrimci Çemberi'nin kurmaktır.

Faruk PEKİN

Bir fetvası daha Yargıtay tarafından suratına çarpılan gedikli bilirkişi Sulhi Dönmezer

Fethi Naci ve Yaşar Uçar'ın davasını sonuna kadar götüren derginiz avukatı Müşür Kaya Canpolat

yarattığıma inanıyorum. Şöyle ki:

«1) Atatürk'ün yazıma aldığım sözleri o zamanki şartlar içinde Rus İhtilali lehine söylemek mecburiyetinde olduğu sözler değildir.

«2) Atatürk'ün sözlerinde komünizmi övmenin hiçbir unsuru yoktur.

«Atatürk'ün sözleri, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü tarafından yayınlanan 'Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri'nin birinci cildinin 1961 yılında yapılan ikinci baskısının 94. ve 95. sayfalarından alınmıştır. 6 sayfa ötede, 101. sayfada, Atatürk şunları da söyler: 'Bizim nokta-i nazarlarımız, bizim prensiplerimiz cümlece malumdur ki, Bolşevik prensipleri değildir ve Bolşevik prensiplerini milletimize kabul ettirmek için de şimdiye kadar hiç düşünmedik ve teşebbüste bulunmadık.'

«Eğer Atatürk, sayın bilirkişi Dönmezer'in sandığı gibi, Sovyetler Birliği'ne hoş görünmek endişesiyle Ekim İhtilali hakkında yazıma aldığım sözleri söylemiş olsaydı, Sovyetler Birliği'ni kızdırmamak endişesiyle de Bolşevik prensiplerini kabul etmediğini böylesine açık seçik ve kesin bir dille söylemezdi. Atatürk'ün sözlerine ve düşüncelerine nüfuz edemeyenler hep aynı hatayı yapmakta-

dırlar: Atatürk'ün Ekim İhtilali ile komünizmi bir ve aynı şey sandığını kabul etmektedirler. Oysa Atatürk Ekim İhtilali'ni hep Sovyetler Birliği'nin bir iç meselesi saymış ve hep saygılı bir dille söz etmiştir. Ama bunu yaparken de komünizmi hiçbir zaman kabul etmediğini daima belirtmiştir. Benim yazım da komünizme dair bir yazı değil, Ekim İhtilali'ne dair bir inceleme idi. Komünizme dair bir yazıda Atatürk'ün bu sözlerini ansaydım, gerçekten kötü niyetle davranmış olurdum.

«Savunmamda uzun uzun bilirkişi Sayın Dönmezer'in sözleri üzerinde durdum; çünkü mahkemenin tek dayanağı, savcı tarafından tayin edilen bir bilirkişinin verdiği rapordur; hep bu rapordaki yargılar tekrarlanmaktadır. Ne var ki, sayın mahkeme heyeti bunu yeterli bulmamış, ve işi yazılı bir metni tahrif etmeğe kadar götürmüştür. Yazıda hiç geçmediği halde, sanki yazıda geçiyormuş gibi «bolşevizm hareketini memleketimiz bakımından dahi kabul edilebilecek» sözlerini araya sokuşturmak ve kendi icatları olan bu sözlere dayanarak «Atatürk'ün de tasvip ettiği komünizmin faydalı neticeler veren bir rejim olduğu intibaı uyandırılmak istenmiş ve böylelikle de komünizmi övme gayesi güdüldüğü anlaşılmış olup...» şeklinde bir hükme varmak, tek kelimeyle, korkunç bir davranıştır.»

Karar bozuluyor

Fethi Naci, M.K. Canpolat ve Turan Güneş'in savunmalarından sonra, Yargıtay Birinci Ceza Dairesi, sadece Fethi Naci ile Yaşar Uçar'ı değil, aynızamanda Atatürk'ü de beraat ettiren, buna karşılık gedikli fetvacı Dönmezer'i bir kere daha mahkum eden şu kararı vermiştir:

«Yazı, 1917 yılından beri Sovyet Rusya'da —yazarın kendi görüşüne göre— bilimsel, teknik ve ekonomik yönlerden vukua geldiğini ileri sürdüğü gelişmelerin bir incelemesinden ibaret bulunması ve Atatürk'ün sözü edilen konuşmasının ise 1917 ihtilali ile ilgili bulunması hasebiyle yazıya alındığı anlaşılmış ve Atatürk'ün yapmış olduğu konuşmaları okumanın, yazmanın ve tekrarlamanın suç olarak kabulü de bahis mevzuu bulunmamış ve şu haliyle yazıda yukarıda işaret olunan kanun hükmünü ihlal edici bir mahiyet görülmemiştir.

«Yazıdaki '1917'den bu yana geçen 50 yıl içinde sosyalizm bir tek ülkenin sınırlarını aşmış, bir dünya sistemi olmuştur' ibaresinin ise ne komünizm propagandası, ne de övme ile bir ilgisi bulunmadığı sonucuna varılmıştır.»

görüşler

Parlamento Dışı Palavra

● Yazar Çetin Altan, bütün iyi niyetli uyarmalara rağmen kendini «Parlamento Dışı Muhalefet» palavralarına iyiden iyiye kaptırmışa ve bu palavralarda öteden beri gönlünde yatan arslanı, «BAŞ OLMA» arslanını bulmuşa benziyor.

Dikkat ediyorum da, pek çok arkadaş, «Üstün yetenekler» buldukları bu «Büyük devrimci»nin düştüğü ihanet çukuruna ağızları hayretten «karış karış» açık bakakaldılar ve itiraf etmeliyim ki, bu kalakalanlar arasında ben de varım... Fakat sanırım, hattâ sanmaktan da öteye eminim ki, büyük düşünür Karl Marks 104 sene sonra yine Proudhon için söylediklerini şimdi sağ olsa idi, bu «Üstün yetenekli»ye tekrarlamaktan başka bir zahmete katlanmazdı:

«Hem iktisatçılar hem de sosyalistler tarafından üstün devrimci olarak nitelendiriliyordu. Bu yüzden daha sonraları, ben onun devrime «ihaneti» konusunda koparılan feryatlara hiç katılmadım. Başlangıçta hem başkaları hem de kendisi tarafından yanlış anlaşılması ve haklı olmayan umutları gerçekleştirmekte başarısızlığa uğraması onun kendi hatası değildir.»

Bir zamanlar güvendiğimiz Altan'ın, 7 ve 8 Eylül tarihlerinde AKŞAM'da yayımladığı «Parlamento Dışı Muhalefet» daha doğrusu «Parlamento Dışı Palavra»sını, ANT'ın 142. sayısında oldukça güzel bir şekilde eleştiren sayın Macit Güngör'ün olumlu dürtüsü ile düzeltme yoluna gideceğini az da olsa ümit ediyorduk.

Derken bir de baktık ki, 21 Eylül'de ipin ucunu büsbütün kaçırıverdi üstad.

Ve ihanetindeki inadı, tüm umutları yitirdi!

Durulmaz artık üzerinde... Bu konu ile daha fazla meşgul etmeye hakkımız yok siz okurlarımızı... Yalnız izin verirseniz, son bir kez «Parlemento Dışı Palavra»sını 21 Eylül tarihli AKŞAM'daki yazısının ve gerçek devrimci V. İ. Lenin'in yardımı ile bir güzel hallaçlayalım.

Çetin Altan'ın parlamento içi mücadelenin yadsınmasına varmasının gerekçelerinden biri şu şekilde su yüzüne çıkıyor 21 Eylül tarihli AKŞAM'da:

«A. P. iktidarı laik Türkiye Cumhuriyetinin teokratik devletlerin dinsel bir konferansına katılması için karar aldığı an, muhalefet partileri böyle mi durmalıydı?»

Şu demeye getiriyor Altan: «Durmamalıydı. Durduğuna göre at sepete gitsin.» Ve bunu savunuyor...

Bakın V. İ. Lenin, aynı çıkmaz yola yarım asır önce ve de daha geçerli gerekçelerle sapmış Hollanda «Sol»larına nasıl seslenmişti:

«... Hollanda sollarının şarta bağlı olsa bile parlamentoya katılmayı reddetme yolunda ileri sürdükleri iddialar kökten yanlıştır ve devrimci proletaryanın davasına zararlıdır. Batı Avrupa'da ve Amerika'da parlamentoların işçi sınıfının devrimci öncüsü için özellikle iğrenç bir niteliğe büründüğü doğrudur. Bu inkâr edilemez.

«... Ama, bu herkesçe bilinen kötülükle nasıl savaşılacağı meselesini çözüme bağlarken bu duyguya kapılmak sadece akılsızlık olmaz, aynı zamanda cinayet sayılmalıdır.»(1)

Ve Çetin Altan'dan bir başka gerekçe:

«Kendi bünyeleri içinde huzursuz olan bazı siyasiler dahi bu hareketi 'destekleyeceklerdir. Biz böyle bir eylem için hazırlanma zamanı geldiği kanısındayız. Partilerin binbir sinsi çıkara dayanan sözleri yanında «Parlamento Dışı Muhalefet'in ne dediği hepsininkinden daha çok dikkati çekecektir.»

«Zaman tamam»mış...

Lenin ise aynı görüşü savunan Alman «sol»larına şöyle sesleniyordu:

«... asıl mesele şu ki, bizim için zamanını doldurmuş olan bir şeyin sınıf için zamanını doldurduğuna yığınlar için zamanını doldurduğuna inanmamak gerekir.»(2)

Altan inanır mı, inanmaz mı?... Dedik a, orası artık bizi ilgilendirmiyor. İlgilenilir olmaklığını yitirdi inandıkları, sosyalistlerin gözünde... İyisi mi biz, yine Lenin'i dinleyelim:

«Burjuva parlamentosunu ve bütün öteki gerici kurumları dağıtmada gücünüz yetmediği sürece, bu kurumlarda çalışmak zorundasınız, özellikle hâlâ papaz takımının ve taşra kovuklarının boğucu havasının hayvanca bir bilinçsizlik içinde tuttuğu işçiler olduğu için, bu kurumlarda çalışmalısınız. Yoksa gevezeden başka bir şey değilsiniz.(3)

«... Gerici parlamentolardan devrimci amaçlarla yararlanılması gibi çetin bir meselenin üstünden atlayarak 'kaçınmayı' denemek çocukluktur. Hem yeni bir toplum yaratmak istiyorsunuz, hem de gerici bir parlamentoda inanmış fedakar yiğit devrimcilerden kurulu bir parlemento gurubu yaratmanın güçlükleri karşısında geriliyorsunuz. Bu çocukluk değil midir?»(4)

Bu iş burada biter. Biz biliyoruz ki, sosyalizme bir siyasal örgüt ve siyasal örgüte de sosyalist gerek!

1) V. İ. LENIN .Devrim Stratejisi.
2) Aynı eser
3) Aynı eser
4) Aynı eser

MAHMUT AYDAN GEDİKALI
(Öğrenci - İzmir)

Süper-kapitalistler dünya halklarına yeni tuzaklar hazırlıyor

Muzaffer TUNÇAĞ

— San Fransisco'dan yazıyor —

AMERİKA'daki «Demokratik Toplum için Öğrenciler» (SDS) örgütünün **«HIRSIZLARIN ŞENLİĞİ»** diye adlandırdığı **«Uluslararası Endüstriciler Konferansı»** 15-19 Eylül tarihleri arasında San Francisco'da toplandı.

SDS'in yayınladığı bildiride, D. Rockefeller, E. Kaiser, R. Blough gibi ülkenin en büyük gangsterlerinin yüzlerce yamaklarıyla birlikte Mason Salonunda toplanıp, yeryüzünün gelecek dört yılı üzerine taktik hazırlayacakları bildiriliyor ve bu gangsterlerin tüfek yerine «ataşe» çantası taşıdıkları belirtilip, halk uyarılıyordu.

Nitekim **«Yeryüzündeki gelir ayrımını kapamak»** deyişiyle ortaya çıkan konferansın yapısı da örgütün bu savını doğrular nitelikteydi:

«Artan, patlamaya hazır toplumsal güçler, işadamlarını, eskiyi eleştirmeye, yeni ve geleceği de belirlemeye zorluyor» diyen konferans kurulu, bunları tartışmak üzere 70 ülkeden işadamının bir araya gelip, az - gelişmiş (onların deyişiyle «kalkınan») ülkelerde, Uluslararası Korporasyonlar aracıyla gelir dağıtımını düzeltmeye çalışacaklarını ileri sürüyordu. SDS bildirisi ise bu planları şöyle yorumluyordu:

— «**Özel girişimle hükümetler arasındaki ilişkileri düzenlemek**»; yani halkın seçmesi gereken hükümetleri satınalmak.

— «**Özel dış yardımın önündeki engelleri aşmak**; yani Güney Amerika ve Asya'ya, halklar kendilerini koruyabilecekken, CIA ajanları ve işgal orduları yollamak.

— **«Olanaksı değişkenler geliştirerek toplu sözleşmelerin, grevlerin üstesinden gelmek»**; yani sendikaları satın almak, grevleri kırmak.

Aldatmacalar

Bu gibi aldatmaca dolu önerilerle başlayan toplantılarda daha ilk günden dikkati çeken konu, batı evreninin içinde bulunduğu bunalımın yansıması oldu. Kapitalist evrenin amansız çıkmazı olan enflasyon korkusu, batı sorunlarına değinen konuşmacıların en belirgin yanıydı. (15 Ağustos 1969 tarihli **LIFE dergisi, 10 yılda geliri 5.000 dolar artmış bir Amerikan ailesi için gerçekte bunun enflasyon yüzünden 575 dolarlık bir artışa eşit düştüğünü yazıyordu.)**

Böylece temelde kendi çıkmazlarını dertleşmek için bir araya gelmiş olan batılı kapitalistler, her konuşmada beliren, yapma bir acıma taşıyan tutumlarıyla, az - gelişmiş ülkelere yardım etmeye çalışır gözüktüler. Oysa aradıkları, mallarını satabilecekleri daha serbest pazarlar ve bunları o ülkelerde sağlamak için gerekli aracılardı. Öte yandan devrimler, başkaldırmalar gözlerinin önüne birer karabasan gibi dikiliyor, bu yönden de az - gelişmiş ülkelerdeki yamaklarına gözdağı veriyorlardı. Umdukları uluslararası kapitalizmin gücünü geliştirmekti.

Nitekim açış konuşmasını yapan U.S. Steel'in direktörü R. Blough, konuşmasının bir yerinde bunu açıkça ortaya koydu:

«Korporasyonlar uzun zamandan beri geleceğin planlaması üzerine çalışıyorlar. Daha çok pazar, yeni fabrikalar, uluslararası işlemler ve yeryüzünde varolan binlerce iş üzerine kafa yoruyoruz.»

Yeryüzünün en belli başlı kapitalist kurumlarından biri, belki de birincisi olan **«Chase Manhattan Bankası»** Başkanı D. Rockefeller ise konuşmasında bu durumu şu sözleriyle tanımlamaya çalıştı:

«Zengin ve yoksul ülkeler arasındaki teknolojik ayırım -ülkeler içindeki zengin ve yoksul arasında olduğunca- hâlâ çok geniştir. Uluslararası ticaret ve yatırım, bu boşluğu kapamak için önümüzde açık bulunan en önemli olanaklardan biridir.»

Rockefeller, ayrıca, toplantıya katılan 700'e yakın işadamını, enflasyonu önlemek için konulan ve uluslararası ticaret ve yatırımı engelleyen yapay engeller konusunda uyarmış, sözlerine devamla, **«insanoğullarının üçte ikisinde öyle bir nefret duygusu uyandırırız ki, ilişkileri yeniden kurmak nesiller boyu sürer; bu zaman süresince de bizler, askeri kamplarda yaşamak zorunda kalabiliriz.»** demiştir.

Bu çeşit korkular içindeki ünlü gangster, bu yüzden az - gelişmişlerin kalbini kazanmak için demediğini bırakmamıştır. Konferans ilerledikçe, **«siz aslında az-gelişmiş değil gelişmekte olan ülkelersiniz. Ekonomiciler gelir tanımlarını yanlış yaptıkları için bunca geri gözüküyorsunuz, gerçekte değilsiniz, üzülmeyin. Hem tarımda önemli adımlar atmaktasınız.** (Kastedilen Sonora tipi buğday v.b.'dır.) **Kısa zamanda açlık sorununu çözecek, giderek biz ilerlemiş ülkelere mal satacaksınız. Böylece yoksul ülkeler, zenginlere açık pazarlarda, kendi yollarını bulacaklardır»** savını kabul ettirmeye çalıştı, durdu. (Bu konudaki inci sözü Singapore'dan Max Lewis adlı bir işadamı ediyor: **«Güneydoğu Asya yeryüzünün en zengin bölgelerinden biridir... biz yoksul değiliz... yakarmıyoruz... insanları bizlerle ortak olmaya çağırıyoruz...»**)

NATO SEKRETERİ STİKKER

— Kapitalistlere usialıklı sömürü yolu gösteriyor —

Büyük Tehlike

Az - gelişmiş ülkelerin koyduğu engelleri ortadan kaldırabilmek için çaba amansızdı. Bu konuda konferans kurulu iki kitapçık yayımlamış: **«Özel dış yatırımın önündeki engeller ve dürtüler - 1967-68»** ile **«Ulusçuluk mu, karşılıklı bağlanma mı: Değişkenler»** adını taşıyan iki kitapçık. İlkinde özel girişimcilerin önündeki engeller arasında; komünist ülkelerle ilişkiler (örnek olarak: Cezayir'in Rusya ile bağlarını güçlendirmesi, Pakistandaki komünist etki tehlikesi, Tunus'un sosyalist eğilimleri, Hindistan'ın sosyalist doktrini gösterilmektedir) Haiti gibi merkeziyetçi hükümetler, döviz kıtlığı, yüksek fiyatlar, yerel (lokal) sahipliğin üstünlüğü istekleri, yerel katkı baskıları v.b. var. Kapitalist uzmanlara göre ulusçuluk eğilimi uzun - devrede uluslararası ticaretin baş düşmanlarından biridir. uzmanlarca bir ülke yabancılara karşı egemenliğini korumalı, ama başka ülkelerle alışverişi boşvermemelidir. İşadamları arasında yapılan bir ankette, ortak yatırımlardan, yerel amaçlarla, dış yatırım çıkarlarını en iyi düzene koyacak yol olarak sözedilmektedir. Bir Alman işadamı ise karşılıklı bağlanmayı yeğlemek konusunda şu sözleri etmiş: **«Uzun devrede hiçbir ülke başkasının zararına kendi endüstrisini koruyamıyacaktır, çünkü her hangi bir yolla başka ülkelere yapılan zarar gelip zararı yapanın ülkesine tüneyecektir.»**

Başka bir konuşmada da, eski NATO Genel Sekreteri Stikker, kapitalistleri her şeye karşın iyimser olmaya çağırdı. «**Aman,** dedi, **bıktık bu yoksul ülkelerden demeyin, biz de birkaç yüzyıl önce böyleydik, kendi başlarının çaresine baksınlar, bizim uğraşacak kendi dertlerimiz var demeyin, iyimser olun...»** Çünkü Stikker biliyor kaçınılmaz sonun ne olduğunu. (Fanon gibi düşünürlerin yaşadığı bir evrende artık Stikker gibilere rahat yüzü var mı?) Fakat işte herşeye karşın Stikker özel girişime fazla yük vermek istemedi yine. Ne de olsa ana amaç kârdı; onun için ileride kapitalistler kullansın diye altyapı yatırımları devlet yardımlarıyla karşılanmalıydı. Ayrıca az - gelişmiş ülke yöneticilerini de uyaran Hollanda'lı, özel girişimin ne denli önemli olduğunu hükümet memurlarına öğretin diye de öğüt verdi. Oysa Stikker'in konuşmasında **«özel dış yatırım aleyhine efsaneler»** diye nitelendirdiği noktalar, herkesin bildiğince bu oyunun en belirgin gerçek kurallarıdır. **«Özel girişimin az - gelişmiş ülkelerden suç kertesinde sağladıkları kazançlar, dışardaki şubelere ihraç yoluyla gizlenen kârlar, bölgedeki insan gücünü yetiştirmek yolundaki çabaların azlığı»** birkaç örnektir efsane diye nitelendirilen gerçeklere

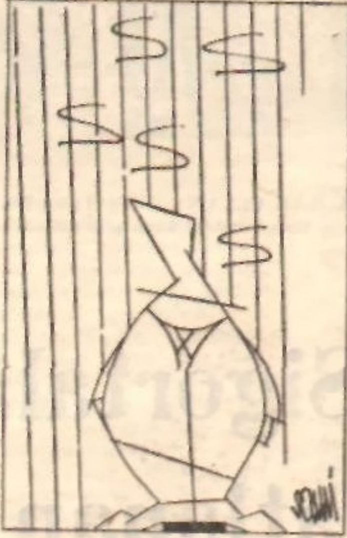
Beri yandan iki yüzlü emperyalistler halkları soymaya çalışmakta yalnız değildiler elbet. Emperyalistlerin az - gelişmiş ülkelerdeki yardakçılarının onlardan aşağı kalır yanı yoktu. Sözgelimi Liberya'lı konuşmacı Horton, iki tarafa da öğütler vermek üzere ortaya atıldı. Az - gelişmiş ülkelere, dış yardım çekebilmek için, **«halkınızın büyük bir bölümü mutlulukla bir arada yaşasın, nüfusunuzun önemli bir bölümü temel yetilere ve zekaya sahip olsun, halk artırmayı öğrensin, iş ortamı olumlu yatırımlar yapsın»** gibilerinden, çocuklara bile gülünç gelecek sözler etti. Yabancılardan ise dili yandığı belli ama bunu açığa çıkarmak istemedi. Emperyalistler neler yapıyorsa az - gelişmiş ülkelere, aman yapmayın diye yalvardı; yoksa halklar onları yadsırmış. (Horton'un sıraladığı maddelerden birkaç örnek: yatırımcının hükümeti iç siyasete karışmamalı; yatırımcı elden geldiğince yerli adam kullanmalı; yerinde fabrikalar kurmalı; yatırımcı işinin yanısıra o ülkenin siyase-

Amerikalı öğrencilerin «Hırsızlar Şenliği» adını verdiği San Francisco'daki kapitalistler toplantısında dünyanın ünlü kapitalist ve kompradorları bir araya geldiler.

Uluslararası Hırsızlar Şenliği

tine karışmamalı v.b..) Tüm bunların yanısıra Hint'li delege Tandon'un ülkesi adına çıkardığı övünme payı ise gerçekten acıklı bir örnekti. Hindistan'da bir beyin akımından söz edilebileceği halde, Hindistan yine de az - gelişmiş ülkelere iyi yetiştirilmiş profesyonel «menecer» ihraç edebilirmiş...

Köpeklikler

Fakat emperyalizme yaltaklanmanın en ilgi çekici örneğini, hani bazı zümrelerin hayranlıkla dillerinden düşürmedikleri Endonezya'nın delegesi verdi. Emperyalist uşağı Muhammad Sadlı, Endonezya'daki korkunç

kırımın kimler adına yapıldığını ortaya açıkça seriyordu böylece. (Bizdeki «komünist leşçilerin kulakları çınlasın...) İşte Sadlı'nın konuşmasından bir kaç parça:

«Üç yıl önceki rejim değişikliğinden sonra Endonezya yine batı dünyasının ilgisini kazanmıştır. Şimdiki hükümet... Sukarno rejiminin ekonomik siyasetini iyiden değiştirmiştir. Özel endüstriye bolca özgürlük veriyor; ekonomiyi yöneltmede hükümet emirlerinden çok, pazar kuvvetlerine bel bağlıyor; dış kapitalin gelmesini destekliyor».

«Ekonomik ulusçuluk dış yatırımın yokluğu demek değildir. Ekonomik gelişmeyi hızlandırmak için dış yardım gereklidir. Fakat bu dış yardım o ülkedeki ekonomik ulusçuluk ile bir arada yaşamak zorundadır. Dış yatırımın bunu bir meydan okuma gibi görmesini dilerim. Ulusçuluğu, olumlu, yapıcı bir güç, 'potansiyel' bir dost olarak değerlendirmelidir. Eğer dış girişim geçerli olanakları bulursa —ki bu iki taraflı bir oluşumdur— sonunda bu, karşılığı yüksek kazançlı, değerli bir deney olur.»

«... Hollandalıların malı olan işyerleri siyasi kargaşanın kurbanı oldular. 1958'de mallarına el kondu, giderek devletleştirildiler.»

«Yardım alan ülkelerin hükümetleri yatırım ve iş ortamını geliştirmek için ellerinden geleni yapmalılar... vergi kanunları bolca para akımı yoluyla işyerlerini büyütecek olanakları sağlamalı. Döviz rejimi pek sıkı olmamalı... İş kanunları işyerinin gereksemeleri ile işçi hakları arasında iyi bir denge kurmalıdır... Yabancı firmaların varlığı ulusal ekonomi üzerinde bir mayalayıcı etkisi yapacaktır. Sömürge sonrası ekonomilerde çokça duyulan, 'yabancı iş, yerli işin gelişmesini önler' suçlamasından kaçınmalıdır.»

...Ve Bizimkiler

Bu ortam içinde gelişen konferansa Türkiye'den beş temsilci geldi: Nejat Eczacıbaşı, Natuk Birkan, Cabir Selek, Halis Kaynar, Şarik Tara. Bunlar içinde en devingeni Eczacıbaşı idi, hattâ Türkiye'nin eğitimiyle ilgili bir konuşma yaptı. Atatürk'ün, devrimi yaptıktan sonra geçmişin boşluğundan ötürü ülkenin çoğunluğunu oluşturan köylüyü eğitme zorluğuyla karşılaştığını belirten Eczacıbaşı, bu müthiş bilisizliğin, Halk Partisi'nin başlattığı köy enstitüleri sayesinde üstesinden gelinmeye çalışıldığını söyledi. (Bu arada Kanuni Sultan Süleyman'ın Fransa kralına yazdığı mektubu da araya sokuşturarak, övünmekten de kendini alamadı). Yeryüzüne gerilikten kurtulma yolunda iyi bir örnek oluşturdu diye enstitüleri uzun boylu öven Eczacıbaşı, bunların getirdiği kazançlardan en önemlisi olarak elbette köylülerin enstitülerde öğrendikleri yeteneklerle ufak işler kurmalarını gösterecek, **«ilk kez anaparanın biçimlenmesine yol gözüktü. Bunun ekonominin geleceği için ne demek olduğunu bilmek için peygamber olmak gerekmez,»** diyecektir. Kendi değerleriyle övgü bölümünde inceden duran Eczacıbaşı, yıkılma nedenlerine geldiğinde bir tutukluk kazandı, bunca övdüğü kurumun yıkılma nedenlerinin iç yüzünü kapitalist abilerine pek açmadı. Tüm suçu artık yıkılmış olan D.P.'nin üstüne, —ki o da kansız bir darbe ile devrilmiştir artık diye ekleyerek— laiklikten sapmaya, demokrasiye alışamayan az - gelişmiş ülke politikacılarının üstüne atmaya çalıştı. Bunlar da birer etken ama kuruluştaki çelişki neydi, enstitülere komünist diyenler kimlerdi, enstitü mezunlarının varlığı sonuçta kimleri ürkütmüştü, bunları açıklamaya pek cesaret edemezdi Eczacıbaşı elbet.

Şimdi ne yapabiliriz diye kendi kendine sorduğunda da, çözümyolu olarak özel girişimi gösterecektir kaçınılmaz olarak. (Özel girişimin eğitimde yaptıklarını sayarken bir yerde övünmek için değindiği nokta, gerçekte durumu tüm çıplaklığı ile ortaya koymaktadır: **«Bir fabrika, işçi çocuklarının üç yıllık teknik öğrenim gördükleri bir çırak okulu açmıştır.»** Yani babalarını zincirlemiş olan kompradorlar daha o yaşta çocuklara, başka çıkar yol yok deyip, el atmaya çalışıyor. Eski durumlarıyla enstitülerin kurulamıyacağını, demokratik rejimin ise her türlü eksikliğine karşın boşlanamıyacağını belirten Eczacıbaşı konuşmasını, dünyaya öncülük etti diye enstitüler doğrultusunda, fakat yeni koşullara uygun okullar açmak bekleyişiyle bitirdi. (Ben kendi adıma, Eczacıbaşı'nın işadamı - köylü ilişkilerini değerlendirişiyle Rockefeller'in gelişmiş-azgelişmiş değerlendirmesi arasında yakın benzerlikler buldum.)

Fakat işte Sadlı'nın efendilerine yalvarırken dediğince: **«Endüstriyel ülkelerin, geleneksel ihraçlarındaki azalmadan dolayı daha az - gelişmiş ülkelere ellerindeki mamulleri ihraç edebilmeleri için ticari imtiyazlar tanıma olanakları üzerinde tartışılıyordu. Aradan iki UNCTAD toplantısı ve dört yıl geçmesine, milyonlarca söz, tonlarca belge harcamasına karşın durumda ufacık bir değişiklik bile olmamıştır. Bir çok gelişmekte olan ülke yalnız azalan devlet yardımıyla değil, durgun ihracatla da karşı karşıya kalmıştır.»**

Bir komprador bile durumu böylecene belirttikten sonra emperyalistlerle ilişkilerden az - gelişmiş ülke halkları adına kazançlı bir çözüm beklenebilir mi? HAYIR. Çünkü Stikker'in de konuşmasında öne sürdüğü gibi, kapitalistler **«...yatırımlarında kumar oynayan hissedarlarına karşı sorumludurlar.»**

Son genel seçimler Almanya'ya ne getirdi

Doğan KEKEVİ

— Köln'den Yazıyor —

28 Eylül'de yapılan B. Almanya seçimlerinde sandıklar kaçırılmadı, baskın yapılmadı, sahte oy pusulaları kullanılmadı, ne sandık ne de köşe başlarında jandarma polis nöbet tutmadı. Dolayısıyla da yadırgamadık değil.. Bu seçimlerin Türkiye'yi aratmayan bir yönü vardır ki, o da politikacıların birbirlerine attıkları çamurlarla, halka verdikleri tutmayacakları sözlerdi. Bir de halk arasında yayılan bir takım korkular. Parlamento dışı muhalefet, devrimci işçi kuruluşları ve devrimci gençlik tarafından sosyalizme ihanetle suçlanan Sosyal Demokratlar (SPD) hakkında rakip partilerin (CDU/CSU) seçim kürsülerinde «Bunlara oy verip iktidara getirirseniz ertesi gece kızılordu Almanya'ya girer» **diye bağırmaları, ve halk arasında** «servetlerinizi ellerinizden alacaklar» **gibi yolları oy toplamak için denemeleri, alışılagelen politika oyunlarının sömürü olan her ülkede geçerli olduğunu bir kere daha doğruladı.**

Seçimlerin en demagog partisi, Yeni Nazi'lerdi, ordudaki subayların eski Alman disiplinli bir ordu hayallerini canlandırmak, talebe - polis çatışmalarını fırsat bilip polisleri tavlamak gibi taktiklerle seçimlere giren Yeni Nazi'ler, gerekli yüzde 5'i sağlayamadıkları için parlamento hayalleri de şimdilik kursaklarında kaldı.

Yeni kurulan Alman Komünist Partisi'ni revizyonizimle suçlayan bir başka gurubun kurduğu tescil edilmemiş marksist - leninist Parti de diğer partilerin seçim afişlerinin üzerine «Seçimleri boykot et, oy pusulasına KPD/ML yaz» **sloganı bulunan afişleri yapıştırarak seçimlere katıldı. İlk defa seçimlere katılan Alman Komünist Partisi de oyların ancak yüzde 1,2'sini alabildi.**

Alman seçmenlerinin ne gibi etkiler altında sandık başına gittiğini araştırmak uzun bir konu. Yalnız 50 fenige birasını içen, 5 marka gömlek, 1 aylık kazancı ile televizyon, 6 aylık kazancı ile de araba alabilen, kısacası emperyalist sömürüden sus payı alan Alman seçmeninin, küçük bir azınlık hariç, uzun vadeli, geri kalmış ülke halklarını da dikkate alarak devrimci bir düşünce ile oy kullandığını sanmak bu şartlar altında safdillikden ileri gidemez. Yalnız aşağıdaki istatistik rakamlarını dikkate alarak, hiç yoksa kendi çıkarları konusunda ne kadar bilinçli davrandığını da zaman gösterecek.

Yayınlanan bir istatistiğe göre, 21 milyon Alman ailesinden 305 bini şahsi servetlerin yüzde 35'ine ve üretim araçlarının (endüstri işletmelerinin) yüzde 70'ine sahip. Bu istatistiği açıklayan gazete şöyle devam ediyor: «Ekonomik sistemimiz» sınıflar arası dengesizliği her gün biraz daha artırmaktadır. Örneğin: 1950'de yüzde 6,0 olan emeklilerin şahsi servetlerdeki payı 1967'de yüzde 5,6'ya, aynı devre içerisinde işçilerin payı ise yüzde 40,5'den, yüzde 23,9'a düşmüş bulunmaktadır. Yükselen sadece işverenlerin yüzde 53,5'den 72,5'a çıkan payıdır.»

Seçimlerin bitmesine, bugünlerde yeni hükümetin kimler tarafından kurulacağı iyice belli olmasına rağmen, sinsi bir iktidar mücadelesi hâlâ devam etmekte. Gazete başlıkları bu oyunları teşhirle dolu.

Bilindiği gibi, harpten bu yana (yirmi yılı geçkin) B. Almanya'yı idare eden Adenauer'in partisi CDU, seçimlere Birleşik Sosyal Hiristiyanlarla (CSU) birlik girmekte, böylece oyların çoğunluğunu alarak iktidarda kalmaktaydı. Son dört yıldır Sosyal Demokratlarla (SPD) koalisyon yapmak zorunda kalan bu birleşik partiler, bu sefer Sosyal Demokratlarla, Hür Demokratların oy bileşimini aşamamışlardır. SPD başkanı Willy Brandt'ın dediği gibi, «yıllardır süren bir ebedi oyun nihayet bozulmuştur». **Yirmi yılı geçkin iktidarda kalmanın alışkanlığı ile CDU/CSU ve bazı İşverenler birliği gibi çevreler, bir Hür Demokratlar/Sosyal Demokratlar koalisyonunu bozmak için çalışmaktadırlar. Bütün bunlara rağmen şu günlerde yeni hükümetin SPD/FDP tarafından kurulacağı artık kesinleşmişdir.**

Bir FDP yetkilisi, adıgeçen çevrelerce, W. Brandt'ın desteklenmemesi için yapılan tekliflerin liste halinde kamuoyuna açıklanacağını söylemiştir. Hür Demokratlar içerisinde yönü bellisiz adaylara bakanlık, maddi imkanlar, endüstri kollarında mühim mevkiler teklif edilmektedir. Örneğin, endüstri alanından 6 milyon mark, bir SPD/FDP koalisyonunu bozmak için tahsis edilmiştir. FDP'deki mühim kişiler gelecek onyıl içinde bütün seçimlerde CDU/CSU listelerinde en iyi yerleri alacaklardır v.s. Teklifler böylece uzayıp gitmektedir. Fakat her şeye rağmen şimdiye dek süregelen büyük koalisyon bozulmuş, W. Brandt'ın başbakanlığı, W. Scheel'in başbakan yardımcılığı ile dışişleri bakanlığı kesinleşmiştir.

Bünyesinde bir çok ilerici sendika ve talebe örgütlerini toplamalarına rağmen, Sosyal Demokratlarla Hür Demokratların kuracağı hükümetten iç ve dış politikada hiç olmazsa şimdilik büyük değişiklikler beklemek olanaksızdır. Fakat «İşçilerin yönetime katılmaları» **veya doğu blokuyla olan ilişkilerin geliştirilmesi gibi konularda tabandan gelecek etkilerle, hiç olmazsa şimdiye kadar atılmayan birçok adımların atılacağını beklemek, sürpriz de sayılsa, imkan dahilindedir. Hele muhalefette 20 yıllık bir iktidar partisinin bulunması Sosyal Demokratları devrimci cephe ve tabanla daha iyi ilişkiler kurmaya zorlayabilir.**

İŞ KAZALARINDA SAKATLANAN İŞÇİLERDEN BİR GRUP
- Sigorta kapılarında süründürülüyorlar —

Sosyal Sigortalar var, ama sakatlanan işçinin hiçbir garantisi yok!

Emek TAŞKIRAN

«Yedi kişi toprak altında. 6 ceset çıkarıldı, 6 işçi yaralı olarak kurtarıldı.» diye yazdı 12 Eylülde gazeteler. Olay bir iki gün izlendi, unutuldu... Gazetelere geçmiyenler bir yana, bu kaçıncı sönen ocak. Babasız çocuklar, ersiz analar yıkımı...

Öte yandan, 8 Eylül günlü gazeteler, çoğu okurun gözünden kaçan, tek sütunluk bir haber vermişlerdi. **«Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)»**, Türkiye çalışma hayatına ilişkin istatistikleri de kapsıyan raporlar yayımlamıştı. Raporda, Türkiye, özellikle iş kazalarının çokluğu, dahası hızla artışı bakımından dünya ülkeleri arasında ön sıralarda yer alıyordu. İş kazalarından dolayı emekçiler ya canlarını vermekte yada ömür boyunca acısını çekecek şekilde, elden ayaktan, gözden yada başka organlarından sakatlanmaktadırlar. Bu yerine konması olanaksız kayıplara bir de ekonomik kayıplar ekleniyor. Milyonlarca işgünü yararlanılmadan, ekonomimize bir katkısı olmadan akıp gidiyor...

Bu konuda, ilkin Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (SSK) yayımladığı istatistiklere kısaca bir göz atmakta yarar vardır: 1946 - 65 yılları arasında iş kazasına uğrayan işçi sayısı 835 bin 755 kişidir. Yalnızca 1965 te 92 bin 14 işçi iş kazasına uğramış. 1964 yılında yapılan bir sayıma göre ülkemizde iş kazalarındaki ölüm oranı % 3.06 dır. Açıkcası iş kazasına uğrayan her yüz kişiden üçü ölüyor. İş kazası oranının en yüksek olduğu iş kolu da kömür madenciliğidir. Ki yalnızca Ereğli Kömür işletmelerinde 1951 - 65 yılları arasında iş kazasına uğrayan işçi sayısı 102 bin 401 dir.

Ya ILO ne diyor:

ILO'nun verdiği sayılara göre, ülkemizde 1967 yılına göre 1968 yılında iş kazalarında %11 bir artış olmuştur. Sürekli iş göremezlik, çalışamıyacak ölçüde sakatlık olaylarında artış oranı %13'tür. Ölüm oranında

artış daha da korkunç! 1968 yılında, bir yıl öncesine oranla ölümle biten iş kazalarında %26 bir artış olmuştur. ILO'ya göre: 1963 - 67 yılları arasında iş kazaları dolayısıyla kayıp iş günü 7 milyon 806 bin 393 gündür... Bu işçilerden herbirinin günde ortalama yirmi liralık değer yaratacaklarını düşünürsek ulusal gelirden kaybımızın ne ölçüye vardığı da çıkar ortaya...

Korkunç sayılar bunlar, kişiyi ezen gerçekler... Evet bu emekçi kıyımı iş kazasının niteliğini araştırmaya yönelirsek, genel bir tanımla: **«İşçinin beden ve ruh bütünlüğünü bozan kazalara iş kazası»** denilmektedir. Çalışanın sosyal haklarını güvence altına alacağı görüşüyle çıkarılan 506 sayılı Sosyal Sigortalar yasası bir iş kazası tanımı getirmemiştir. Ancak hangi durumda, nerede, ne zaman olan kazaların iş kazası sayılması gerekeceğinin öğelerinin bir sıralamasını yapmıştır. Öte yandan zaman, oluş, yer bakımından aranan nitelik olsa bile, bir olayın iş kazası sayılması için: **«İş yerinin S.S. Kanunu kapsamına girmiş yada girebilecek durumda olması gerekeceği»** yasada ön koşul olarak saptanmıştır... 506 sayılı S. S. yasası, S. S. lar kapsamına giren iş yerlerinde olan kazalarda, yetersiz de olsa kazaya uğrayan işçiye **«sürekli iş göremezlik»**, **«geçici iş göremezlik,»** ya da **«araç ve protez»** yardımı gibi yardımlar sağlamaktadır...

Ya ötekiler!... Devletin **«sosyal güvenlik»** elinin uzanmadığı emekçiler... Onlar, tam anlamıyla, canı elinde emek güçlerini iş pazarına sürmektedirler. S. S. yasası kapsamı dışında bilerek bırakılmış geniş bir işçi kitlesi, çok sayıda işyeri vardır. Bunların ölümü yada sakatlıkları yanlarına kalmaktadır... Örneğin: Tarım işçileri, ev hizmetlerinde çalışanlar, emekli sandığına bağlı olanlar, yetkili resmi makamların izniyle kurulan meslek kurslarında yapım ve üretim işlerinde çalışanlar (ki bugün elektrikçilik, radyoculuk ve benzeri meslek kursları bir sömürme aracı durumundadır), cezaevlerinin atelyelerinde çalışan hükümlüler, sos-

Halk Sinemamız

BİLİYORUM, bunca temel yapı sorunları dururken, tutup bütün ipliği pazara sürülmüş bir üst yapı kurumu üzerine söz etmek, çoklarına anlamsız gelecektir. Fakat var olan herşeye karşı acımasız eleştiri ilkesini benimsemiş insanlar için, bu kapıkulu isteklilerinin yeterince aydınlanmamış niyetlerini de açıklamanın yararına inanıyorum.

Bir zamanlar —çok kısa bir süre önce— çeşitli devrimci dergilerde bile boy gösterme cüretini kendinde bulan, bütün amaçları kavram kaypaklıklarından yararlanıp yaptıkları halk düşmanı sinemaya kılıf uydurmaya çalışan bazı yönetmenler vardı. Temel savları, Türkiye'nin değişik bir toplumsal yapıya sahip olduğu ve bu ülkede kültür sömürüsünün subaşılığını yapan sinemanın haklı çıkarılabileceği idi. Ve yine savlarını belgelemek için kargaları bile kahkahadan çatlatacak bir önermeyi sürüyorlardı öne: «Bizim 5.000.000 seyircimiz var. Bizim yaptığımız sinema halk sinemasıdır, çünkü parasını halk ödemektedir.»

Evet, Türkiye'de bütün kahırların, bütün çilelerin, bütün halk düşmanı yapıların bedelini halk ödemektedir. Hapislere halk girmektedir, meydanlarda birbirinin peşi sıra onlar öldürülmektedir. Lüks yapıların giderleri, gece klüplerinde eğlenen ve sonra emekçilere sahip çıkabileceği ihanetinde bulunan sözümonlara aydın Türk yönetmenlerinin içki paralarını halk ödemektedir. Madenlerde onlar bu Büyük Halk Sinemasının (!) yaşaması ve kendi devrimci eylemlerine katkıda bulunması için kurşunlanmakta, tarlalarda kadınlarımız bu yüce sanat eserleri(!) için dipçik darbelerine maruz kalmaktadırlar. Tütün yolsuzluklarında sömürülen köylüler, Demir Döküm'de yiğit bir direnişi sürdürüp başarıya ulaştıran işçiler, faşizmin açık kurşunlarına hedef olup öldürülen gençler, hep bu sinemanın (!) yaşaması için varlıklarını feda etmekte ve yücelmektedirler.

Bu toplumsal tragedya'ya, Ant Dergisi'nin geçen sayılarından birinde yayınlanan ve her gün gazetelerin okuyucu köşelerinde irili ufaklı yer alan seyirci gözleri gerekli yanıtı vermektedir. 500 sinema seyircisinin Ant Dergisi'nde yayınlanan çağrısı şöyle başlıyordu: «Kahroluyoruz, boğuluyoruz burada. Kim dur diyecek bu emperyalizme? Bir takım türedilerin, sanattan habersizlerin yeni Yeşilçam krallığını kim yıkacak. SİNEMA HALKA İNDİ AMA SADECE FİATI İLE... Halk kanmıyor, inanmıyor artık yerli sinemaya... Ey ağalar, bezirganlar yutmuyoruz artık yaptıklarınızı. Kovboylarınızın bir meydanda döndüklerini biliyor, göbeklere öpüşlere küfür ediyoruz. Yaşlı gözlerinize gülüyor, gaz tüplerinden yaptığınız uçan dairelerle alay ediyoruz. YUH diyoruz size YUUUUHH küçüğümüzden büyüğümüze kadar.

«... Ama hakkımızı istiyoruz, hor görülüşümüzün öcünün alınmasını istiyoruz. Evet soruyoruz şimdi yumruklarımızı sıkıp: Ey Yeni Sinemacılar, Sinematekçiler, Genç Devrimci Sinemacılar neden hep susuyor eylemlerinizi sınırlıyorsunuz? Arayın bizim hakkımızı, sorun hesabımızı.»

Kurumlardan gazete sayfalarına kadar sıçrayan sinema tartışmalarının üzerinden çok fazla zaman geçmedi. Ve Türk Sineması (Bir sette dört film çekme üçkağıdına sahip) toplumsal olaylardan bütünüyle kopuk ve bilinçli bir vurdumduymaz görünümünü korudu. Günden güne yoğunlaşan toplumsal olaylar sinemamızı halkın devrimci gücüne katkıda bulunacak bir yönde geliştirmeğe yetmedi. Diğer bazı kurumlarda olduğu gibi yerli sinema gerçekte halk düşmanı ve işbirlikçi sinema olmanın ötesine geçemedi. Ve onun bütününün savunuculuğunu yapanlar bu açık ihanetlerini sürdürüp durdular.

Bir toplum düşününüz ki, her gün kelle koltukta bir çok insan açık bir eylemi sürdürmektedir. Bir toplum düşününüz ki, hapislere, dayaklara geleceğin kahredilmesi tehditlerine kulak asmadan, öldürülme pahasına inanlar savaşmaktadır. Ve yine bir toplum düşününüz ki, insanları etkilemede güçlü bir silah olabilecek sinemayı yürütenleri bütün bu olaylardan habersiz görünüp rahatlıklarını koruma sevdasındadırlar; orada değil halk sinemasından, ancak emperyalist kapıya kul olan bir sinemadan söz edilir ancak.

Yılda 200'ü aşan yapımıyla Türk Sineması, başta kendi emekçileri olmak üzere, bütün bir halkı yozlaşmaya, yabancılaşmaya iteleyen, kimin hizmetinde işgördüğü açıkça ortaya çıkan sömürgen bir yapıdır. Son yıllarda hiçbir devrimci eylem yada bunların uzantıları Yeşilçam'ın yeşil duvarlarını aşıp içeri girememiştir. Yeşilçam'ın beyazperdesinde, yapay halk kahramanlarına (Çoğu Amerikalı gibi yumruk atan, Amerikalı kovboylar gibi ata binen ve seyircide onlar gibi olma isteği yaratmayı amaçlıyan yapay kahramanlara sık sık rastlarsınız. Oysa gerçekte kendi kökenlerimizde, halk beğenisini yüzyıllarca etkilemiş ve etkileri günümüze kadar uzanmış insanlara, gerçek halk kahramanlarına) rastlıyamazsınız. Pir Sultan'ın dolmuş plağını yada kültür emperyalizminin aracı aranjmanlara uydurulmuş şeklini, bayağı set dekorları içinde, göbek havalarıyla karışık yozlaşırken görebilirsiniz.

Oysa devrimci gençlerin dilinde bayraklaşan halk türkülerini, yalın biçimiyle hiçbir Türk filminde dinleme olanağımız yoktur. Zengin olma özlemlerini, patronun kızına aşık olup sınıf değiştirmeyi amaçlıyan işçileri, ağanın kızı ile birleşemediği için ağa olmak isteyen köylüleri, yüksek öğrenimden geçmiş ve egemen sınıfların çıkarlarını koruyan, —dilediğince yatabilme özgürlüğü uğruna— hukuk şaheserleri yaratan avukat gençleri, sahte yargıç ve savcıları çoğu filmde gözünüze sokmak isteyen, Yeşilçam; kendini halkına adamış savcıları, göz kamaştıran aldatmacalara gülüp ölen devrimci gençleri, bir karış toprak için herşeyi göze almış köylüleri, bilinçlendikçe direnme gücü yoğunlaşan işçileri, kendisine konu almamakta ısrarlıdır. Çünkü ikinci tür insanlar, yani halkın ta kendisi Yeşilçam için bir umacıdır.

Yakın bir gelecekte 500'ler 5000'e, 5.000.000'a ulaştıkları zaman Türkiye'de gerçekten halk yararına, devrimci güçlere ışık tutan, bir sinema kurulacaktır. Yeşilçam içinde de bugün ağzı kalabalık yönetmenlerin nasıl kendilerini ve sınıflarını sömürdüğünü gören set işçileri sinema emekçileri de yasal direnmelere başlıyacak, seyirci artık Türk filmlerinin kendinden yana olmasını isteyecektir. O günler uzak gözükmemektedir ve kültür emperyalizminin subaşıları kendilerine başka kapılar aramak zorunda kalacaklardır.

Altan YALÇIN

---

yal güvenlik haklarından yararlanamazlar. Dahası, berber, terzi, sobacı, tenekeci, demirci, ayakkabıcı, küçük tamirhanelerde çalışanlar bu haklardan yoksundurlar. Yürekler acısı bir başka meslek dalı şöförlüktür. Kamyon, taksi, dolmuş, özel oto ya da traktör sürücüleri, trafik kazaları, ağır iş koşulları dolayısıyla tam bir kıyıma bağlıdırlar...

İş kazalarının nedenleri genellikle işverenlerin yeter tedbir almamaları, iş yerlerinin aydınlatma, ısıtma yada havalandırma koşullarına uymamasıdır. Bir başka neden iş süresinin uzatılması yada iş operasyonlarının alabildiğine tekdüzeli yoğunlaştırılmasıdır. Dahası aşırı yorgunluk, dinlenme olanaklarından yoksunluk, bir de yeter gıda ile işçinin beslenememesi. Ayrıca işçinin yaptığı iş konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması ile işverenin işçiyi işi konusunda ayrıntılı bilgi sahibi yapacak eğitim olanaklarını (işbaşında kurs, seminer, konferans gibi yollarla) sağlamaması. Daha önemlisi, işverenin yada vekillerinin yada usta ve posta başlarının, daha çok verim almak gayretiyle, çalışma sırasında işçiye karşı söz ve davranışla ahlak dışı eylemleri, hakaretleridir. Ki işçinin sinir sistemi gün boyunca allakbullak olmakta, ne yaptığını bilmemektedir. Ki bu konuda (tedbirsizlik, savsama) yasa yeterli zorlayıcı hükümler getirmemiştir....

İşverenin yeter tedbir almaması, savsaması dolayısıyla, iş kazası sonucu işçinin ölümü yada sakatlanması, mahkeme kararıyla sabit olması işvereni cezai sorumluluk altına sokar. Ayrıca işçinin maddi ve manevi kaybını ödemek için maddi tazminata mahkum olur... Ancak bu çoğunca mümkün olmaz. Çünkü; kaza olayı olduğunda, kaza raporu düzenlenirken işvereni sorumluluk altına sokacak deliller ya ortadan kaldırılır yada sorumluluk oranını enaz ölçüye indirecek eylemler yapılır. Kaldı ki kaza raporu işveren yada vekilleri, ustabaşları tarafından tutulmaktadır. Öte yandan işçi bu konuda bilgisizlik ve mali olanaksızlık dolayısıyla hakkını alamamakta yada arayamamaktadır...

Bu durumda sendikalar ne yapar diyeceksiniz. Hiç, hemen hemen hiçbirşey. Temsilci ve üyelerini bu konuda eğitmezler. Hoş çoğu anlı - şanlı, astronomik aylıklı, altı arabalı birçok sözde işçi lideri de bu konuda ne yapılacağını, işçinin haklarının neler olduğunu bilmez. Hem sözde devrimciler, hem de kendi deyimleriyle «işverenin sermayesinin bekçisi» —gayrı inkılapçı— sendikalar iş kazala-

rıyla ilgili mücadelede tam bir perişanlık içindedirler. İş kazalarını önlemeyi amaçlayan hükme rastlanmaz sözleşmelerde. Çalışma raporlarında iş kazalarıyla ilgili ne bir araştırmaya ne de bir çaba gösterdiklerini belgeleyen satırlar pek görülmez...

İş kazasına uğrayan işçi bir çelme de, tedavisi sırasında S.S.K. hastanelerinde birtakım doktorlardan yer. Sakatlık oranının tespitinde işçi lehine olabilecek ayrıntılar üzerinde genellikle durulmaz. İşçinin sakatlanan organı için: «Allah korumuş ölmemişsin, o sakat olan uzvun canının kefareti olsun.» deme sorumsuzluğunu gösteren doktorlar olduğuna iş kazası geçiren işçilerden tanık olanlar az değildir.

Bir başka felaket iş kazası davaları sömürüsüdür. Sayıları az da olsa birtakım avukatlar bu alanda, işçinin bilgisizliğinden, sendikaların ilgisizliğinden, dava açma süresindeki on yıllık zaman aşımından da yararlanarak büyük çıkar sağlamaktadırlar. Özellikle yeraltı madenciliği ve demir çelik sanayii bölgelerinde sakat işçinin köyüne kadar giderek davalar alınmakta, işçi izleyemediği için de birkaç yıl sonra kazanılan tutar olarak işçiye birkaçbin lira verilerek ibra alındığı söylentisi çok yaygındır...

Anayasa'mızın; «Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve kurdurmak devletin ödevlerindendir.» diyen 48. maddesi gün gibi açıkken: «hukuk dışı eylemle iş kazalarında; vücudunun en değerli organlarını yitirmek yada sakatlanmak suretiyle insanca çalışmaktan, onurla yürümekten, kardeşçe okşamaktan, yiğitçe sarmaktan, mutsuz hayatının sona erdiği günleri gözü ile görmekten, yavrularının cıvıltılarını kulakları ile duymaktan yoksun kalan ve de sağlanan yetersiz sosyal güvenlik ile yada hiç güvenliğe kavuşmadan yoksulluğun kucağına terkedilen» yüzbinlerin acısı gün günden büyümektedir. Oysa, Anayasa hükmü uyarınca yapılan ne? İşçi babası rolüne çıkan CHP genel sekreteri Bülent ECEVİT'in Çalışma Bakanlığı sırasında «İşçi Sigortaları Kanunu» adının «Sosyal Sigortalar Kanunu» olarak değiştirilmesinden çok birşey değil... Ve «alt yapı devrimcisi» ECEVİT, Anayasa hükmünü böylece yerine getirmiş olmanın rahatlığı içinde, kaza oranı en yüksek olan Zonguldak ilinin liste başında, ölenlerin eşlerinden, çocuklarından yada kaza sonucu sakat kalanlardan cafcaflı nutuklarla bugünlerde oy istemektedir... Öteki, kapitalist sınıfın temsilcisi partilerin de Türkiye halklarının sosyal güvenliğini sağlama konusunda söyliyecekleri birşey yoktur...

Anayasa'mızın eksiksiz, tastamam uygulanması ancak emekçi iktidarı, emekçilerin büyük Mecliste çoğunlukta olmasıyla mümkündür. Ancak işte o zaman Anayasa'nın 48. maddesinin özüne ve sözüne uygun bir sosyal güvenlik yasası gerçekleşebilir. Yoksa, dün yeniden başa getirilen dış sömürüye açık, içerde «herşey kapitalizm ve komprador kapitalizmi için» görüşünü ilke bellemiş iktidarların yönetiminde Türkiye emekçilerinin kaderi, emek güçlerinin yanında canlarını da vermekten başka birşey olmamakta sürüp gidecektir...

BASIN, DİYOR Kİ

Aybar, parti içi ihtilafı nasıl yorumluyor ?

Seçim döneminin en ilgi çekici mülakatlarından biri, Milliyet Gazetesi Genel Yönetmeni Abdi İpekçi tarafından TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar ile yapılmıştır. Aybar'ın bu mülakatını, TİP'teki çalkantılar hakkındaki görüşlerini belgelemek bakımından aynen sütunlarımıza alıyoruz. Bir çok tutarsız izahlar ihtiva eden Aybar'ın görüşleri, seçim sonuçları alındıktan sonra dergimizde eleştirilecektir.

«İPEKÇİ — Ben öyle zannediyorum ki TİP, 1965'ten 69'a kadar geçirdiğimiz dönem sırasında özellikle son yıllarda bir takım ümitsizliklerin yaratılmasına yol açacak olaylara sahne olmasaydı belki bu tartışmalar belki demokratik yolun, seçim dışındaki alternatifler aramak ihtiyacını duyanların sayısı bu kadar fazla olmazdı. Partinin yönetimine ve parti içi mücadelelere karşı bir tenkid var. Ve bu tenkid TİP'e sosyalist parti olarak bağlanan ümitleri zayıflatmış görünüyor. Bu konudaki görüşleriniz nedir? Yani TİP bir sosyalist parti olarak daha ahenkli çalışıp, daha güçlü durumda olamaz mıydı ve daha fazla ümit veremez miydi? Sizi istemediğiniz polemiklere sürüklemek istemiyorum ama...

«AYBAR — Yok, hayır... Türkiye İşçi Partisi açık bir partidir. Bir takım kışkırtmaların kolayca yapılabileceği bir ortamda yaşıyoruz. Gençlerimiz Türkiye'yi Amerikan emperyalizminin pençesinden, dış ve iç sömürüden bir an önce kurtarma heyecanı içindedirler. Gençlerin bu heyecanını istismafa kalkışan kimseler bulunabilir. Bu kimseler gençlerin arasına sızabilirler. Bunu bir ihtimal olarak göz önünde bulundurmak zorundayız. Bundan dolayı gençlerimizin uyanık olmaları ve memleket şartlarını iyi değerlendirmeleri gerekmektedir. Düşmanın oyununa gelmemek için bu zorunludur. Sosyalizm bir bilim meselesi, bir akıl işidir. Gerçekçi olma işidir. Taklitçilik değildir.

Bir de bunun tamamen dışında, *sosyalizmin zorla kurulacağına* samimiyetle inanmış kişiler de bulunabilir. Bizce bunlar ne sosyalist teoriyi hazmetmiş, ne de memleket şartlarını gereği gibi değerlendiren kimselerdir. Bütün bunlar Türkiye İşçi Partisinde dalgalanmalara yol açabilecek faktörlerdir. Bence Türkiye'nin şartları içinde bir sosyalist parti, hele bizim gibi, mutlaka sosyalizmi halkla kurmaya azimli, halkı uyandırıp örgütlemeye azimli, dünya sosyalist hareketi içinde bağımsızlığını korumaya azimli bir parti, böyle bir devreden geçecektir. Bu kaçınılmaz; bunlar olacaktır. Fakat ben bütün bunları fazla önemsemiyorum. Bunlar geçilecek, hele böyle genç bir partinin geçireceği şeylerdir. Çocukluk hastalıkları bunlar. Geçecektir.

«İPEKÇİ — Bunların dışında bir faktör daha var galiba efendim. Son zamanlarda ortaya çıkan sendikacı liderlerle başlayan sürtüşme ve istifalar...

«AYBAR — Sendikacı arkadaşlarımızla önemli bir ihtilafımız olduğunu sanmıyorum. Bazı sendikacı arkadaşlarımız Türkiye İşçi Partisinde kontenjan dağılımında tüzüğün 2. ve 53. maddesinin ihlal edildiği kanısındadırlar. Ben bu kanıyı paylaşmıyorum. Şundan dolayı paylaşmıyorum; bir kere Türkiye İşçi Partisinin 450 milletvekilliği ihtiva eden aday listesinde 343'ü emekçi. 36 ilin liste başı bir işçidir, bir köylüdür, bir zanaatkardır. 45 kişidir ikinci sırada olan emekçi sayısı. Üçüncü sırada olan emekçi sayısı 47 kişidir. Dördüncü sırada olan emekçi sayısı 34 tür.

«İPEKÇİ — Yalnız efendim, şöyle bir itiraz olmuyor mu? O bahsettiğini birinci sıralar genellikle kazanma şansı zayıf...

«AYBAR — Şimdi Abdi bey, tüzüğümüzde bir değişiklik yapıldı, son kongrede ve kontenjan adaylarını Genel Yönetim Kurulu tayin ediyor. Genel Yönetim Kurulumuz 41 kişidir. Bu 41 kişinin yarısı emekçidir. Kontenjanları bu kurul tayin etmiştir, ve bu işlem yapılırken de 53. maddeye uygun hareket edilmiştir.

«İPEKÇİ — Bütün bu gelişmelerin parti içinde teşkilat üyesi olarak ve seçmen olarak, getirdiği kayıplar nedir?

«AYBAR — Şimdi bir şey söyleyeceğim size, bu benim müşahedem. Bütün bu bir senelik çalkantılar, köylere katiyen yansımamıştır. Kesindir. Köy, Türkiye İşçi Partisini bilmektedir. Hiçbir köyde bu yolda bir soruya muhatap olmadım. İşte efendim şöyle imiş, işte çalkantı varmış, şuymuş, tek soru olmadı. Sadece bu mesele aydın çevrelerde tartışmalara yol açmıştır.

«İPEKÇİ — Parti içindeki tesiri ne olmuştur?

«AYBAR — Parti içinde büyük şehirlerde, mesela İstanbul, Ankara, İzmir'de gene aydınlar arasında çalkantılara sebebiyet vermiştir. Ama pek önemli şey değil, bunlar geçer. Bunlar Türkiye gibi bir memlekette Türkiye İşçi Partisi gibi demokratik ve bağımsız bir sosyalist partinin geçireceği çocukluk hastalıklarıdır, geçecektir. Gerçekler ortaya çıkacaktır.

«İPEKÇİ — Zannederim toplayacağınız oy sayısı sonucu tayinde önemli bir faktör olacak.

«AYBAR — Öyle sanırım. Yani Türkiye İşçi Partisinin bu seçimlerde alacağı sonuç, önemli bir faktör olacaktır. Birçok meselenin cevabını getirecektir.

«İPEKÇİ — Orda da ümitvarsınız değil mi?

«AYBAR — Demin de arzettim. Türkiye İşçi Partisinin oyları artacaktır. Oran olarak da, mutlak sayı olarak da artacaktır. *Ve bu artış Amerikan emperyalizmi için de, ona sırtını dayamış çevreler için de yıkıcı bir darbe olacaktır.* Ama Meclise kaç milletvekili sokarız, onu maalesef kestirmek mümkün değil. Çünkü bu, alacağımız oy sayısına bağlı bir şey değildir. Çünkü yeni seçim kanunu, her il çevresine göre bir takım barajlar koymuştur. Bu barajlar aşılmayınca milletvekili çıkaramazsınız ve oylarınız yanar.

«İPEKÇİ — İşçi Partisi siyasi hayatta ağırlığını belli ettikten sonra, Halk Partisinin politikasında bazı değişiklikler oldu. Sola doğru... Bu değişiklikler sonunda vardığı nokta itibariyle Halk Partisinin TİP'e yönelecek bazı seçmenleri kendisine çektiği düşünülebilir mi?

«AYBAR — Halk Partisi «emekçi sınıfları iktidara getireceğim» demiyor. Bu çok önemli *bir fark. İşin can noktası burada.* Halk Partisi: «Benim devlet yönetiminde 40 yıllık tecrübem var, oyunuzu bana verin. Ben meselelerinizi çözerim» diyor halka. Çözerim dediği meselelerden bir kısmı da, bizim savunduğumuz davalara görünüşte benziyor. Ama sadece görünüşte. Mesela toprak reformu yapacağım diyor. Yalnız biz kuru ziraat yapılan yerde en çok 500 dönüm bırakacağız ağalara. O 2500 - 5000 dönüm bırakıyor. Biz açıkça Ortak Pazara karşıyız diyoruz. Türkiye Ortak Pazardan çıkmalıdır diyoruz. CHP diyor ki, Ortak Pazarın mahzurlarını bertaraf edecek şekiller bulunur, diyor. Bu tıpkı, ben öyle bir daire çizeceğim ki, dörtgen olsun, demek gibi bir şey.

Hay elleri kuruyası herif !

Mirac-ı Nebevi'nin bu yıldönümünde Kudüs «suikastı, bütün isyan ettirici gaddarlığı ile hafızalarda tepreşmiştir. İslam dünyasının her tarafında iğrenç suikastçıya ve onu kullanmış olanlara lanet yağdırılmaktadır.

Hay elleri kuruyası mendebur herif hay'!

Eğer bana:

— Ne olmalıdır âkıbeti?

derseniz, fetvası bende çok'tan hazır:

— Gebertin!

der, geçerim.

NİZAMETTİN NAZİF
(Y. İstanbul - 9.10.1969)

haftanın karikatürü

Deniz suyu tuzsuz olur mu ?

İstanbul'u özellikle yaz aylarında korkunç bir bir susuzluk kasıp kavurmakta. gecekondu bölgelerindeki umumi çeşmelerin önünde teneke ve kova kuyrukları günlerce beklemektedir. Halk susuzluktan kıvranırken, Fındıklı'da, tam Koç Holding'in önünde rengarenk ışıklandırılmış bir havuz gecegündüz şarıl şarıl su fışkırtmaktadır. Oradan gelip geçen vatandaşların bu adaletsizlik karşısında homurdanması üzerine Atabey belediyesi sözümona kurnazlık yaparak havuzun önüne «Deniz Suyudur» **tabelasını dikmiştir. Gel gör ki, aynı semtteki Akademi öğrencileri fışkırtılan suyun deniz suyu değil, terkos suyu olduğunu tuzsuz sudan bardak bardak içerek ispatlamışlardır.**

Bey'e mevkii geniş bir yer !

Bugün Gazetesi'nde çıkan bir ilan:

VÂİZ
ARAYANLARA

Mübarek Ramazan ayında bilgim dahilinde vâzı nasihat edip Kur'an-ı Kerim tilâvet edebileceğim mevkii geniş ve cemaati bol bil yer arıyorum.

İstekli müslüman kardeşlerimin adresime müracaatlarını rica ederim.

ALİ AKBAŞ
Çarşı Camii
Fahri İmam Hatibi
Toprakkale - Osmaniye

Renkli komünistlik savaşı!

Çok isterdim ki, benim dört sene önce yazdığım «Yeşil Komünist» başlıklı yazımdan gocunanlar, Türkiye radyolarında seçim konuşması yapan TİP'li milletvekili adayı imamı dinlemiş olsunlar. Bu hatibin konuşmasını dinledikten sonra, «Türkiye'de komünizm yeşil rengine bürünerek faaliyet gösteremez» diyenler de utanmalı, sıkılmalı, ve vakıa olan, gerçek olan bu durumu tasdik etmelidirler.

(Son Havadis - 6.10.1969)
TEKİN ERER

Müslümanların ellerini ayaklarını öperek ikbal, şöhret, refah ve servete kavuşan, sonra da eski velinimetlerini ısıran mahluk.

Sana «beyaz komünist», «kara komünist» gibi yaftalar takmayacağız. Komünizme bile hakaret sayılır bu.

Sen farmason, Tel - Aviv, Vaşington uşağısın... Sen Türk milletinin iliğini kurutan Yahudi sermayesinin ve yabancı kapitalin parayla tutulmuş kiralık kalemisin.

Sen komünizm düşmanlığının ticaretini yapan bir bezirgansın.

Evet sen komünistten daha bayağı ve aşağı bir mahluksun.

(BUGÜN - 7.10.1969)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Ten Apt 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL ● Dizgi ve Tertip: 63 - IN MATBAASI ● Baskı: VATAN MATBAASI

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 35 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BOTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL. Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira, Altı Aylık 22 Lira, Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanları yüzde 50 indirimlidir ● Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır ● Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tan kabul edilmektedir